

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

34... 1780

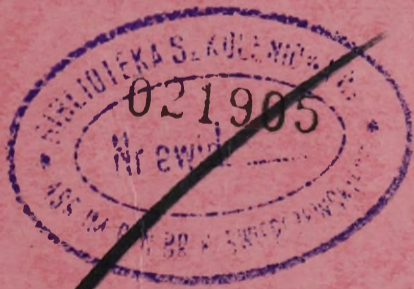
TAJNE

Egz. Nr 2

płk dypl. Mieczysław DĘBSKI

**OGÓLNE ZASADY ROZPOZNANIA
RADIOELEKTRONICZNEGO
W NATARCIU DYWIZJI I ARMII**

Skrypt

BIBLIOTEKA NARODOWA WP
Archiwum Sztabu Złotych Specjalistów
Nr ewid. **639943**

WARSZAWA

WRZESIEŃ

1973

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

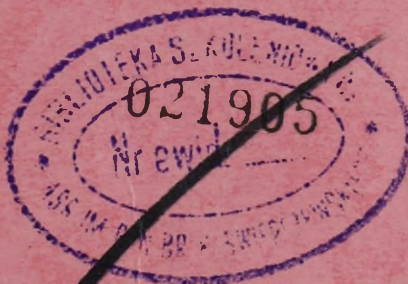
34. 280
TAJNE

Egz. Nr 2

płk dypl. Mieczysław DĘBSKI

**OGÓLNE ZASADY ROZPOZNANIA
RADIOELEKTRONICZNEGO
W NATARCIU DYWIZJI I ARMII**

Skrypt

039943

BIBLIOTEKA NARODOWA W W
Archiwum Instytutu Studiów Specjalnych
Nr ewid. **639943**

WARSZAWA

WRZESIEŃ

1972

A K A D E M I A   S Z T A B U   G E N E R A L N E G O
im.gen.broni K.Swierczewskiego

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

ZATWIERDZAM
SZEŃ KATEDRY WR1A0

płk dypl. M. WILIŃSKI

DO UŻYTKA
SŁUŻBOWEGO

T A J N E

Egz.nr....

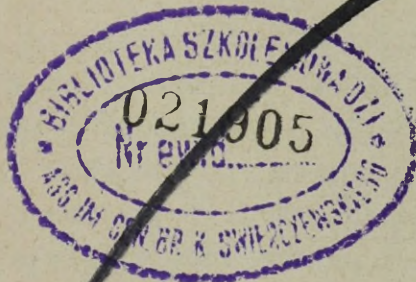
2

Arch. nr 12657 R

płk dypl. Mieczysław DĘBSKI

OGÓLNE ZASADY ROZPOZNANIA RADIOELEKTRONICZNEGO W NATARCIU
DYWIZJI I ARMII

Skrypt

BIBLIOTEKA NAUKOWA AGC WP

Archiwum Biuletynu Zbiorów Specjalnych

Nr ewid. 639943

WARSZAWA

WRZESIEŃ

1973 r.

NO. 10111
1881-1882

1881-1882

Charles J. Smith

RECEIVED
LIBRARY OF THE
MUSEUM OF NATURAL HISTORY

NO. 10111
1881-1882

SPIS TREŚCI

	str.
WSTĘP	5
I. WŁAŚCIWOŚCI I PODSTAWOWE ZADANIA ROZPOZNANIA RADIOELEKTRONICZNEGO	6
1/ Pojęcie ogólne	6
2/ Dodatnie i ujemne właściwości rozpoznania radio- elektronicznego	9
3/ Podstawowe zadania rozpoznania radioelektroniczne- go w działaniach zaczepnych dywizji i armii	10
II. SIŁY I ŚRODKI ROZPOZNANIA RADIOELEKTRONICZNEGO DYWIZJI I ARMII	12
1/ Organizacja, wyposażenie, ogólne zadania i moż- liwości kompanii rozpoznania radioelektroniczne- go dywizji	12
2/ Organizacja, wyposażenie, ogólne zadania i moż- liwości batalionu rozpoznania radioelektronicz- nego armii	14
III. WYKORZYSTANIE PODODZIAŁÓW ROZPOZNANIA RADIOELEK- TRONICZNEGO DYWIZJI I ARMII	17
1/ Ogólne zasady /poglądy/	17
2/ Ugrupowanie bojowe pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego	19
IV. PRACA WYDZIAŁU ROZPOZNAWCZEGO SZTABU DYWIZJI ORAZ ODDZIAŁU ROZPOZNAWCZEGO ARMII W ZAKRESIE ORGANIZA- CJI I PLANOWANIA ROZPOZNANIA RADIOELEKTRONICZNEGO..	24
1/ Ocena sytuacji radioelektronicznej	27
2/ Organizacja dowodzenia i łączności oraz obieg informacji w systemie rozpoznania radioelektro- nicznego	28
3/ Przygotowanie i przekazywanie zadań dla podod- ziałów rozpoznania radioelektronicznego	31
V. PROWADZENIE ROZPOZNANIA RADIOELEKTRONICZNEGO	33
1/ Manewr siłami i środkami rozpoznania radioelektro- nicznego w toku prowadzenia natarcia	34
2/ Wpływ uderzeń jądrowych /powietrznych i naziemnych/ na prowadzenie rozpoznania radioelektronicznego ..	37

ZAKOŃCZENIE	38
LITERATURA	39
ZAŁĄCZNIKI:	
nr 1. Organizacja i wyposażenie kompanii rozpoznania radioelektronicznego dywizji - schemat.	
nr 2. Organizacja i wyposażenie batalionu rozpoznania radioelektronicznego armii - schemat.	
nr 3. Obiekty rozpoznania radioelektronicznego, ugrupowanie bojowe oraz przegrupowanie kompanii rozpoznania radioelektronicznego dywizji w natarciu - schemat.	
nr 4. Ugrupowanie bojowe batalionu rozpoznania radioelektronicznego armii - schemat.	
nr 5. Organizacja łączności w systemie rozpoznania radioelektronicznego armii - schemat.	
nr 6. Obieg informacji w systemie rozpoznania radioelektronicznego dywizji i armii - schemat.	
nr 7. Przegrupowanie batalionu rozpoznania radioelektronicznego armii w toku operacji - schemat.	
nr 8. Charakterystyka i dane taktyczno-techniczne urządzeń rozpoznania radioelektronicznego dywizji i armii - tabela.	

WSTĘP

Cechą charakterystyczną rozwoju sił zbrojnych i usprawniania procesów dowodzenia wojskami w ostatnich latach jest masowe wprowadzanie do wyposażenia oddziałów i związków coraz doskonalszych środków technicznych, a szczególnie różnorodnych urządzeń elektronicznych.

Aparatura elektroniczna obejmująca urządzenia łączności radiowej, radiolokacji, nawigacji, telewizji wojskowej, podczerwieni itp. staje się ważną częścią składową różnych typów uzbrojenia.

Przewidywane szybkie tempo działań bojowych, duża manewrowość wojsk, stosowanie broni jądrowej, kierowanych i niekierowanych pocisków raketowych stawiają urządzenia radioelektroniczne w grupie zasadniczych środków dowodzenia wojskami i kierowania uzbrojeniem.

Specjaliści wojskowi różnych państw uważają, że nasyce-
nie wojsk różnorodnymi urządzeniami radioelektronicznymi umożliw-
liwia:

- zmniejszenie możliwości zaskoczenia ze strony przeciwnika;
- wykrywanie celów naziemnych, nawodnych, podwodnych i powietrznych;
- efektywne wykorzystanie wszystkich rodzajów sprzętu bojowego;
- nieprzerwane dowodzenie wojskami;
- należyte współdziałanie między oddziałami i związkami wszystkich rodzajów sił zbrojnych, wojsk i służb.

Urządzenia radioelektroniczne znajdują również szerokie zastosowanie w rozpoznaniu wojskowym. Są one wykorzystywane m.in. do wykrywania i rozpoznawania obiektów wojskowych i techniki bojowej, a zwłaszcza urządzeń promieniujących energię elektromagnetyczną, wykorzystywanych przez dowództwa i sztaby różnych rodzajów wojsk.

I. WŁAŚCIWOŚCI I PODSTAWOWE ZADANIA ROZPOZNANIA RADIOELEKTRONICZNEGO

1/ Pojęcia ogólne

W całości problematyki związanej ze zdobywaniem wiadomości o przeciwniku rozpoznanie radioelektroniczne zajmuje szczególne miejsce. Wynika to zarówno z charakteru i treści zadań oraz czasu i sposobu działań sił i środków. Jest to jeden z najnowszych i nielicznych rodzajów rozpoznania, który może zdobywać różne wiadomości o przeciwniku zarówno w okresie pokoju, jak i w czasie wojny.

Rozpoznanie radioelektroniczne jest to zdobywanie wiadomości o nieprzyjacielu przy pomocy urządzeń radioelektronicznych poprzez poszukiwanie, przechwytywanie i namierzanie oraz analizę przechwyconych emisji, sygnałów i korespondencji. W zależności od źródeł rozpoznania dzieli się ono na:

- rozpoznanie radiowe;
- rozpoznanie systemów radiolokacyjnych;
- rozpoznanie systemów radionawigacyjnych.

W zależności od charakteru zadań oraz rodzaju własnych środków rozróżniamy:

- rozpoznanie radioelektroniczne bliskiego zasięgu prowadzone siłami i środkami szczebla taktyczno-operacyjnego w toku działań bojowych;

- rozpoznanie radioelektroniczne dalekiego zasięgu prowadzone siłami i środkami szczebla operacyjno-strategicznego, zarówno w okresie pokoju, jak i w toku działań.

Poszukiwanie polega na wykrywaniu i określaniu parametrów technicznych emisji pracujących urządzeń radioelektronicznych nieprzyjaciela za pomocą odbiorników radiowych oraz urządzeń odbiorczych stacji rozpoznania systemów radiolokacyjnych. Poszukiwanie organizuje się według: cech rozpoznawczych, częstotliwości /długości fal/ i kierunku.

Namierzaniem nazywamy ustalenie rejonów rozmieszczenia pracujących urządzeń radioelektronicznych /rdst., st. r/lok., radiolinie itp./ nieprzyjaciela. W tym celu wykorzystuje się właściwości kierunkowe anten stosowanych w urządzeniach namierzających.

Namierzenie obejmuje następujące czynności:

- wykrycie pracującego urządzenia radioelektronicznego nieprzyjaciela i przekazanie odpowiednich zadań dla własnych środków namierzania;
- określenie kierunku na pracujące urządzenie nieprzyjaciela poprzez wykonanie namiarów;
- przekazanie wyników namiarów na punkt dowodzenia /GAI/ w celu ich opracowania i określenia miejsca rozmieszczenia pracującego urządzenia radioelektronicznego.

Namiarów dokonuje kilka urządzeń /namierniki, radiolokatory/ rozmieszczonych w różnych miejscach.

Przechwytywaniem nazywamy zdobywanie emisji elektromagnetycznych i informacji z wykrytych źródeł rozpoznania, zapisywanie informacji ręcznie lub przy pomocy urządzeń mechanicznych. W zależności od wartości rozpoznawczych źródeł informacji, ilości i czasu zdobywania od nich danych, przechwytywanie może być: ciągłe, okresowe, kontrolne.

Analiza przechwyconych emisji, sygnałów i korespondencji jest działalnością polegającą na szczegółowym studiowaniu i opracowywaniu zdobytych materiałów w celu uzyskania informacji o stanie, działalności, składzie, ugrupowaniu wojsk, możliwościach bojowych, organizacji systemów dowodzenia i łączności oraz ilości i sposobach wykorzystywania urządzeń elektronicznych nieprzyjaciela.

Dywizyjne i armijne rozpoznanie radioelektroniczne zdobywa wiadomości o nieprzyjacielu za pomocą takich środków technicznych, jak: odbiorniki i namierniki radiowe, stacje rozpoznania łączności radioliniowej /tylko w armii/ oraz stacje rozpoznania systemów radiolokacyjnych. Dzieli się ono na rozpoznanie radiowe i rozpoznanie systemów radiolokacyjnych.

Rozpoznanie radiowe jest to poszukiwanie, przechwytywanie i namierzenie emisji elektromagnetycznych oraz analizowanie zawartych w tych emisjach informacji.

Obiektami rozpoznania radiowego w pasie natarcia dywizji są sztaby, stanowiska dowodzenia i węzły łączności radiowej występujące na szczeblu batalionu i brygady nieprzyjaciela.

Źródłami rozpoznania radiowego są radiostacje ultrakrótkofalowe obsługujące sztaby i dowództwa batalionów, brygad, pododdziałów artylerii polowej i raketowej oraz jednostek wsparcia.

Obiektami rozpoznania radiowego w pasie operacji armii ogólnowojskowej są:

- sztaby, stanowiska dowodzenia, węzły łączności radiowej brygad, dywizji i korpusów armijnych ich organiczne i przydzielone oddziały rodzajów wojsk i służb;

- sztaby, stanowiska dowodzenia i węzły łączności jednostek pocisków raketowych;

- samoloty lotnictwa taktycznego i sił lądowych;

- jednostki sił lądowych współdziałające z lotnictwem taktycznym oraz ich węzły łączności radiowej.

Źródłami rozpoznania radiowego armii są:

- krótkofalowa i ultrakrótkofalowa łączność radiowa i radioliniowa stanowisk dowodzenia, brygad, dywizji, korpusów armijnych i jednostek pocisków raketowych;

- łączność radiowa ośrodków wsparcia lotniczego i grup kierowania lotnictwem taktycznym;

- ultrakrótkofalowa łączność radiowa relacji "samolot-ziemia" i "samolot-samolot" lotnictwa taktycznego i sił lądowych;

- krótkofalowa łączność radiowa dywizyjnych i korpusowych systemów tyłowych /magazyny, szpitale itp./;

- łączność radiowa i radioliniowa dowództw i sztabów oraz jednostek wchodzących w skład systemów OTK.

Rozpoznanie systemów radiolokacyjnych jest częścią składową rozpoznania radioelektronicznego. Polega na zdobywaniu danych o stacjach radiolokacyjnych nieprzyjaciela rozmieszczonych w ugrupowaniu bojowym jego wojsk.

Zasadniczymi źródłami rozpoznania systemów radiolokacyjnych w natarciu dywizji i armii są stacje radiolokacyjne oddziałów i związków taktycznych nieprzyjaciela wykorzystywane do:

- obserwacji pola walki;

- kierowania ogniem artylerii naziemnej i pocisków raketowych;

- obrony przeciwlotniczej;

- naprowadzania samolotów lotnictwa taktycznego na cele naziemne.

Obiektami rozpoznania systemów radiolokacyjnych są pododdziały, oddziały, związki taktyczne i operacyjne, jednostki

rakietowe, wojska obrony przeciwlotniczej, stanowiska dowodzenia, lotniska i samoloty nieprzyjaciela.

Siły i środki rozpoznania radiolokacyjnego posiadają duże możliwości zdobywania interesujących wiadomości, ponieważ:

- urządzenia radiolokacyjne nieprzyjaciela mają etatowy przydział oraz określone miejsce w ugrupowaniu bojowym;
- posiadają określone cechy rozpoznawcze, charakteryzujące stan i działalność obsługiwanych wojsk;
- są powszechnie stosowane w pododdziałach, oddziałach i związkach wszystkich rodzajów sił zbrojnych;
- w czasie działań bojowych środki radiolokacyjne będą wykorzystywane bez ograniczeń.

2. Dodatnie i ujemne właściwości rozpoznania radioelektronicznego

Rozpoznanie radioelektroniczne umożliwia zdobywanie ważnych wiadomości o nieprzyjacielu w szerokim pasie i na dużej głębokości. Posiada ono szereg następujących właściwości dodatnich:

- ciągłość i skrytość działania;
- możliwość szybkiego zdobywania, opracowania i przekazywania interesujących wiadomości;
- względna niezależność od warunków atmosferycznych i pory roku;
- prowadzenie rozpoznania nieprzyjaciela przez siły i środki rozpoznawcze rozmieszczone w ugrupowaniu wojsk własnych;
- możliwości współdziałania z innymi rodzajami rozpoznania oraz jednostkami zakłóceń radiowych.

Ujemnymi właściwościami rozpoznania radioelektronicznego są:

- brak możliwości samodzielnego wykorzystania pojedynczych środków rozpoznawczych;
- brak możliwości namierzenia radiowego w okresie przechodzenia do nowych rejonów /w trakcie przegrupowania/;
- znaczna wrażliwość sił i środków na ogniowe oddziaływanie nieprzyjaciela w toku prowadzenia działań;
- konieczność umiejętnego wykorzystywania właściwości

terenowych przy rozmieszczaniu rozpoznawczych środków radioelektronicznych;

- stosunkowo mała dokładność określenia miejsca położenia wykrytych obiektów.

3. Podstawowe zadania rozpoznania radioelektronicznego w działaniach zaczepnych dywizji i armii

Zadania rozpoznania radioelektronicznego w omawianym rodzaju działań bojowych dywizji i armii obejmują szeroki wachlarz zagadnień. Stanowią one nieodłączną część wszystkich zadań ogólnego systemu rozpoznania, a zwłaszcza tych, których znajomość przez dowódców ogólnowojskowych wywiera wpływ na podejmowanie decyzji i kierowanie walką.

Ogólnie można następująco sformułować treść zadań: w okresie przygotowawczym:

- wykrycie składu i ugrupowania oddziałów i związków nieprzyjaciela oraz rejonów rozmieszczenia jego odwodów;
- wykrycie i określenie rejonów rozmieszczenia środków raketowo-jądrowych nieprzyjaciela;
- wykrycie rejonów startowych wyrzutni pocisków rakietowych oraz stanowisk ogniowych artylerii;
- wykrycie i określenie rejonów rozmieszczenia urządzeń kwatermistrzowskich, baz, magazynów, szpitali itp.;
- wykrycie i określenie rejonów rozmieszczenia stanowisk dowodzenia i węzłów łączności oraz urządzeń radiolokacyjnych pododdziałów, oddziałów i związków taktycznych nieprzyjaciela.

W okresie przewidywanego uderzenia jądrowego:

- ustalenie rejonów rozmieszczenia środków napadu jądrowego nieprzyjaciela;
- potwierdzenie ugrupowania i wykrywanie nowych rejonów ześrodkowania odwodów;
- wykrycie czasu postawienia lotnictwa nieprzyjaciela w stan gotowości do wykonania uderzeń;
- potwierdzenie istniejących i wykrywanie nowych SD, węzłów łączności oraz urządzeń radioelektronicznych;
- śledzenie lotów lotnictwa taktycznego nieprzyjaciela

oraz określenie rejonów i obiektów głównego wysiłku rozpoznawczego;

- ustalenie skutków własnych uderzeń jądrowych, straty nieprzyjaciela oraz sposób zachowania się wojsk walczących po wykonaniu uderzeń.

W okresie prowadzenia natarcia:

- wykrywanie kierunków wycofywania się głównych sił nieprzyjaciela oraz przygotowanie i możliwości obsadzenia rubieży obronnych w głębi;

- wykrywanie wszelkich symptomów wskazujących na przygotowanie się nieprzyjaciela do wykonania uderzeń jądrowych na zgrupowania nacierających oddziałów i związków;

- wykrywanie obecności, składu, czasu i kierunków podchodzenia drugich rzutów i odwodów ZT nieprzyjaciela oraz określanie rubieży rozwijania do kontrataków;

- ustalanie wszelkich zmian zachodzących w ugrupowaniu wojsk nieprzyjaciela zwłaszcza w taktycznej strefie jego obrony;

- wykrywanie obecności w ugrupowaniu bojowym nieprzyjaciela nowych rodzajów sprzętu bojowego, urządzeń elektronicznych itp.;

- określanie sposobu dowodzenia wojskami w toku prowadzenia walki;

- ustalanie czasu i kierunków podchodzenia świeżych sił nieprzyjaciela z głębi ugrupowania.

Ilość i treść zadań rozpoznania radioelektronicznego w natarciu dywizji i armii należy każdorazowo rozpatrywać w powiązaniu z:

- konkretnymi warunkami organizacji i prowadzenia natarcia;

- głębokością zadań bojowych wojsk walczących i czasem przeznaczonym na ich wykonanie;

- myślą przewodnią dowódców ogólnowojskowych odnośnie sposobu działań związków taktycznych i oddziałów;

- działaniem wszystkich sił i środków rodzajów wojsk i służb wchodzących w skład jednolitego systemu rozpoznania;

- działaniem oraz położeniem, składem i możliwościami nieprzyjaciela znajdującego się przed frontem wojsk własnych;

- możliwościami własnych sił i środków rozpoznania.

II. SIŁY I ŚRODKI ROZPOZNANIA RADIOELEKTRONICZNEGO DYWIZJI

I ARMI

Pod pojęciem siły i środki rozpoznania radioelektronicznego dywizji i armii rozumiemy etatowe pododdziały rozpoznawcze z ich wyposażeniem i uzbrojeniem.

Zgodnie z obowiązującymi etatami organizacyjnymi naszych sił zbrojnych na szczeblu dywizji /DZ, DPanc/ znajduje się kompania, a na szczeblu armii ogólnowojskowej - batalion rozpoznania radioelektronicznego.

1. Organizacja, wyposażenie, ogólne zadania i możliwości kompanii rozpoznania radioelektronicznego dywizji

Kompania rozpoznania radioelektronicznego wchodzi w skład dywizyjnego batalionu rozpoznawczego. Organizacja kompanii jest następująca /schemat nr 1/:

- dowództwo kompanii;
  - grupa analizy informacji;
  - trzy plutony rozpoznania radiowego UKF;
  - pluton rozpoznania systemów radiolokacyjnych;
  - pluton stacji radiolokacyjnych obserwacji pola walki.
- Stan osobowy kompanii = 69 ludzi.

W wyposażeniu kompanii znajdują się:

- trzy aparatownie radioodbiornicze, na których jest zainstalowane po siedem odbiorników radiowych /6 UKF i 1 KF/;
- trzy namierniki radiowe UKF;
- stacja rozpoznania systemów radiolokacyjnych /NRS-1/;
- trzy stacje radiolokacyjne obserwacji pola walki /PSNR-1/.

Kompania rozpoznania radioelektronicznego jest przeznaczona do prowadzenia rozpoznania systemów dowodzenia oraz środków radiowych i radiolokacyjnych nieprzyjaciela w pasie działań dywizji na głębokość do 30-40 km.

Do głównych zadań bojowych /rozpoznawczych/ kompanii należą:

- wykrywanie obecności pracy i rejonów rozmieszczenia radiostacji nieprzyjaciela pracujących w zakresie fal ultra-

krótkich /20-100 MHz/, obsługujących dowódców i sztaby batalionów i brygad;

- wykrywanie, rozpoznawanie i określanie rejonów rozmieszczenia stacji radiolokacyjnych nieprzyjaciela pracujących w systemach obserwacji pola walki, kierowanie ogniem artylerii lufowej i raketowej oraz naprowadzanie samolotów na obiekty naziemne;

- przechwytywanie korespondencji prowadzonej w rozpoznawanych sieciach i kierunkach radiowych nieprzyjaciela.

Możliwości kompanii zależą od wielu czynników, w tym m.in. od:

- struktury organizacyjnej;
- stopnia ukończenia i wyszkolenia bojowego;
- ilości i rodzaju oraz parametrów taktyczno-technicznych sprzętu;

- rodzaju i czasu prowadzenia działań rozpoznawczych.

Zgodnie z obowiązującym etatem kompania dysponuje środkami do prowadzenia rozpoznania radiowego i radiolokacyjnego.

Środkami do przechwytywania radiowego są odbiorniki radiowe, zamontowane w aparatuwniach radioodbiorniczych /ARO/.

Każda aparatuwnia dysponuje łącznie: - sześcioma odbiornikami ultrakrótkofalowymi, - jednym odbiornikiem krótkofalowym.

Z ww. ilości odbiorników w aparatuwni znajduje się pięć stanowisk przechwytywania radiowego, w tym:

- dwa podwójne stanowiska UKF
- dwa pojedyncze stanowiska UKF
- jedno pojedyncze stanowisko KF.

Łącznie we wszystkich aparatuwniach radioodbiorniczych kompanii znajduje się piętnaście stanowisk przechwytywania /6 podwójnych i 6 pojedynczych UKF oraz 3 pojedyncze KF/.

Wymienione środki pozwalają na jednoczesne przechwytywanie wiadomości podawanych przez radiostacje nieprzyjaciela na 15-30 różnych częstotliwościach. Umożliwiają one również rozpoznanie 120-150 częstotliwości wówczas, gdy brak jest danych o pracy konkretnych sieci i kierunków radiowych. Będzie to miało miejsce przede wszystkim w początkowym okresie po rozwinięciu systemu rozpoznania przez kompanię i jeżeli poprzednio nie prowadził rozpoznania inny pododdział.

Duży wpływ na ogólne możliwości prowadzenia rozpoznania radiowego wywiera ilość, rodzaj i parametry taktyczno-techniczne namierników radiowych. W kompanii rozpoznania r/el.dywizji znajdują się trzy namierniki UKF /R-363/ przeznaczone do dokonywania namiarów pracujących radiostacji nieprzyjaciela. Z posiadanych namierników kompania rozwija trzy posterunki, tworząc tzw. sieć namierzania radiowego. W ramach zorganizowanej sieci można wykonać piętnaście - dwadzieścia pewnych /wiarygodnych/ namiarów w ciągu godziny.

Do prowadzenia rozpoznania radiolokacyjnego kompania wykorzystuje stację NRS-1. Zasięg tej stacji jest ograniczony horyzontem i wynosi 30-40 km. Wykrycie i określenie położenia jednej stacji radiolokacyjnej nieprzyjaciela trwa 15-25 minut, a przy zastosowaniu planszety czas ten można skrócić do 12 minut. Dobrze wyszkolone obsługi poszczególnych elementów stacji NRS-1 są w stanie wykryć i określić w ciągu jednej godziny, położenie 3-4 radiolokatorów nieprzyjaciela.

Z przedstawionych rozważań wynika, że posiadanymi środkami kompania rozpoznania radioelektronicznego może:

- przechwytywać - ciągle 15-30 sieci i kierunków radiowych;
- okresowo 120-150 sieci i kierunków radiowych;
- określić położenie /namierzyć/ około 350-400 radiostacji UKF w ciągu doby;
- wykryć, rozpoznać i określić położenie 70-100 stacji radiolokacyjnych nieprzyjaciela w ciągu doby.

2. Organizacja, wyposażenie, ogólne zadania i możliwości batalionu rozpoznania radioelektronicznego armii

Na szczeblu armii ogólnowojskowej znajduje się batalion rozpoznania radioelektronicznego. Pod względem organizacyjnym podlega on dowódcy armii. Bezpośrednim przełożonym z punktu widzenia szkolenia, stawiania zadań i kierowania działalnością bojową batalionu jest szef oddziału rozpoznawczego.

Organizacja batalionu jest następująca /schemat nr 2/.

Dowództwo

Sztab:

- kompania łączności w składzie: dwóch plutonów łączności-

oi radiowej po cztery radiostacje R-118, plutonu łączności radioliniowej /4 stacje łączności radioliniowej R-405/, plutonu radiotelefonistów. Kompania jest przeznaczona do zabezpieczenia łączności dowodzenia i obiegu informacji wewnątrz pododdziałów brrel.

Grupa analizy informacji

Kompania rozpoznania radiowego krótkofalowego w składzie:

pluton przechwyty słuchowego /3 ARO - K - 3/,
pluton przechwyty mechanicznego /3 ARO-K-2/,
pluton namierzania radiowego KF /3-4 R-359 i 1 ARO/.

Kompania rozpoznania radiowego ultrakrótkofalowego w składzie:

pluton przechwyty radiowego /2-3 ARO-KU-4/,
pluton namierzania radiowego /3-4 R-363/.

Kompania rozpoznania systemów radiolokacyjnych w składzie:

pluton stacji radiolokacyjnych RPS-5 /3-4 stacje/;
pluton stacji radiolokacyjnych ARS-3MD /3 stacje/;
pluton stacji radiolokacyjnych SKR-1 /2-3 stacje/.

Pluton rozpoznania łączności radioliniowej w składzie:

dwóch załóg stacji radioliniowych R-343;
jednej załogi stacji radioliniowej R-344.

Pododdziały zabezpieczenia:

- pluton naprawy samochodów;
- pluton naprawy sprzętu technicznego;
- kwatermistrzostwo.

Ogółem w batalionie znajdują się następujące środki rozpoznania:

- 9-10 aparatów radioodbiorczych /7 KF, 2-3 UKF/;
- 6-8 namierników radiowych /3-4 KF, 3-4 UKF/;
- 8-10 stacji radiolokacyjnych /3-4 RPS, 3ARS, 2-3 SKR/;
- 2-3 stacje rozpoznania łączności radioliniowej /1-2 R-343, 1-R-344/.

Struktura organizacyjna batalionu oraz znajdujący się w jego wyposażeniu sprzęt rozpoznawczy umożliwi prowadzenie rozpoznania: radiowego w zakresie fal krótkich i ultrakrótkich, łączności radioliniowej oraz systemów radiolokacyjnych nieprzyjaciela.

Ilościowe zestawienie i nazwy stanowisk / posterunków / rozpoznawczych oraz ogólne możliwości batalionu przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj stanowisk odbiorczych i posterunków	Ilość	Możl. rozp. sieci rad.		Okresowo	Możl. namierz. rdst.		Możl. rozpozn. r/lok.	
		Stale	Stale		W ciągu godziny	W ciągu doby	W ciągu godziny	W ciągu doby
Stanowisk odb. słuch. KF	13	13		26-39				
Stanowisk odb. słuch. UKF	10-15	10-15		30-60				
Stanowisk odb. dalekopisowego	10-15	10-15		30-45				
Stanowisk odb. kanałów r/lin.	3	do 24		-				
Post. namierzania radiowego KF	3-4	-		-	15-20	300-360		
Post. namierzania rad. UKF	3-4	-		-	15-20	300-360		
Post. rozpozn. r/lok. ARS	3	-		-	-	-	12-15	200-250
Post. rozpozn. r/lok. APS	3-4	-		-	-	-	12-15	200-250
Post. rozpozn. SKR	2-3	-		-	-	-	-	-

III. WYKORZYSTANIE PODODZIAŁÓW ROZPOZNANIA RADIOELEKTRONICZ- NEGO DYWIZJI I ARMII

1. Ogólne zasady /poglądy/

Pododdziały rozpoznania radioelektronicznego dywizji i armii wykorzystują w swej działalności czynniki towarzyszące użyciu środków radioelektronicznych i umożliwiające w związku z tym ich wykrycie.

Należą do nich:

1. Konieczność szerokiego wykorzystania środków łączności radiowej i radioliniowej w dowodzeniu wojskami.
2. W łączności radiowej i pracy środków radioelektronicznych występują cechy rozpoznawcze świadczące o działalności bojowej wojsk. Fakt ten umożliwi zdobywanie wiadomości rozpoznawczych nawet przy idealnie zorganizowanej łączności i ścisłym przestrzeganiu przepisów tajnego dowodzenia przez przeciwnika.
3. Pracę każdego urządzenia promieniującego energię elektromagnetyczną określają cechy charakterystyczne właściwe tylko dla danego urządzenia. Pozwala to na odróżnienie jednego urządzenia od drugiego, jednej radiostacji od drugiej.
4. Właściwości środków radioelektronicznych wynikające z zasad i sposobów ich wykorzystywania, np.:
  - pracująca radiostacja świadczy o istnieniu i działaniu jakiegoś organu dowodzenia, a miejsce rozmieszczenia radiostacji określa w przybliżeniu rejon rozmieszczenia dowództwa lub sztabu;
  - tematyczna kierunkowość wymiany radiowej odzwierciedla treść działalności służbowej obsługiwanego sztabu;
  - utrzymywanie łączności z innymi radiostacjami wskazuje na powiązanie dowództwa i sztabu z innymi organami dowodzenia;
  - rozmieszczenie stacji radiolokacyjnych różniących się od siebie parametrami technicznymi, pozwala określić ich przeznaczenie i działalność w określonych systemach co demaskuje ugrupowanie bojowe wojsk.

Wyżej wymienione i inne okoliczności wskazują, że rozpoz-

nanie radioelektroniczne opiera swą działalność na głębokich i obiektywnych podstawach. Pozwala to na zdobywanie przez pododdziały rozpoznania radioelektronicznego ważnych wiadomości o nieprzyjacielu we wszystkich rodzajach działań bojowych.

Aby jednak skutecznie prowadzić rozpoznanie środków r/el., należy znać dokładnie taktykę działania wojsk npla oraz zasady organizacji i wykorzystania urządzeń r/el. w różnych rodzajach działań bojowych i warunkach pola walki.

Efektywne wykorzystanie sił i środków rozpoznania radioelektronicznego dywizji i armii jest możliwe przy prawidłowej organizacji rozpoznania, dokładnym planowaniu, terminowym przeprowadzeniu wszelkich przedsięwzięć zabezpieczenia politycznego, bojowego, operacyjnego i materiałowo-technicznego. Do bardzo ważnych czynników wywierających wpływ na efektywność prowadzenia rozpoznania radioelektronicznego w działaniach zaczepnych dywizji i armii należą:

- właściwe sprecyzowanie i postawienie zadań dla sił i środków z uwzględnieniem konkretnych warunków działań;
- należyty wybór i skupienie głównych wysiłków rozpoznania;
- niezawodność łączności z przełożonymi, podwładnymi oraz wewnątrz pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego, a także z sąsiadami;
- wysoki poziom wykształcenia zwiadowców obsługujących sprzęt radioelektroniczny /operatorzy, dowódcy urządzeń, łącznościowcy, kierowcy samochodów/;
- umiejętne wykorzystanie urządzeń, prawidłowe rozmieszczenie sprzętu w terenie oraz właściwe ugrupowanie pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego;
- terminowe opracowanie i przekazywanie zdobytych wiadomości oraz ściśle przestrzeganie skrytości działań.

Siły i środki dywizyjne pozwalają na prowadzenie rozpoznania radiowego UKF oraz rozpoznania radiolokacyjnego. Armijne siły i środki zarówno ze względu na ich ilość, jak i rodzaj stwarzają większe możliwości rozpoznawcze. W związku z tym na szczeblu armii prowadzi się rozpoznanie radiowe UKF i KF, rozpoznanie systemów radiolokacyjnych oraz rozpoznanie radioliniowe. Każde z wyżej wymienionych rodzajów rozpoznania

radioelektronicznego, mimo szeregu wspólnych cech charakteryzuje się odmiennymi właściwościami, które zmuszają do odpowiedniego rozmieszczenia środków w ugrupowaniu wojsk własnych. W toku organizacji i prowadzenia natarcia staje się koniecznością maksymalne przybliżenie środków rozpoznania radioelektronicznego do linii styczności wojsk walczących i odpowiednie rozciągnięcie ich wzdłuż frontu. Jest to związane z dążeniem do zapewnienia odpowiedniego zasięgu rozpoznania. Na szczeblu armii powstaje również konieczność odpowiedniego urzutowania środków rozpoznania radioelektronicznego w głąb. W tym wypadku w grę wchodzi problem osłony sił i środków przed oddziaływaniem ogniowym ze strony przeciwnika oraz dążenie do zapewnienia jak najlepszych warunków wykorzystania sprzętu rozpoznania radioelektronicznego.

2. Ugrupowanie bojowe pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego

Współczesne pole walki nie pozwala na sztywne określenie norm i reguł dotyczących rozmieszczania pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego w terenie. Wynika to głównie z różnorodnych sytuacji bojowych, właściwości technicznych sprzętu oraz charakterystyki terenu, na którym są prowadzone działania. Doświadczenia uzyskiwane podczas ćwiczeń z wojskami oraz wnioski z różnych dociekań teoretycznych umożliwiają przyjmowanie pewnych zasad dotyczących użycia i ugrupowania bojowego. Zasady te winny być uwzględniane i udoskonalane przez komórki rozpoznawcze oraz dowódców pododdziałów podczas planowania organizacji i prowadzenia rozpoznania radioelektronicznego.

Rozpowszechniony i ogólnie przyjęty w jednostkach jest pogląd, że ugrupowanie bojowe pododdziałów radioelektronicznych może być różne. W każdym wypadku winno ono zapewnić jak najlepsze wykonanie zadań, umożliwiając:

- dobrą słyszalność środków radioelektronicznych nieprzyjaciela;
- przechwytywanie korespondencji radiowej;
- dokładność namierzania radiowego;

- efektywne wykorzystanie właściwości terenowych;
- utrzymywanie niezawodnej łączności między poszczególnymi elementami własnego pododdziału oraz z sąsiadami.

Najczęściej stosuje się następujące sposoby ugrupowania pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego w natarciu:

Kompania rozpoznania radioelektronicznego dywizji

ugrupowuje się w jednym rzucie rozwijając następujące elementy:

- posterunki namierzenia radiowego UKF;
- posterunki rozpoznania stacji radiolokacyjnych;
- posterunki rozpoznania i obserwacji pola walki;
- centrum odbiorcze;
- grupę analizy informacji.

Wyżej wymienione elementy rozmieszcza się w najbardziej dogodnym terenie, tworząc trzy zespoły rozpoznawcze.

Stosowane są dwa następujące warianty składu poszczególnych zespołów:

W pierwszym wariantcie każdy ze skrzydłowych zespołów rozpoznawczych posiada: posterunek namierzenia radiowego, posterunek rozpoznania stacji radiolokacyjnych /jedno urządzenie NRS-1/ oraz środki łączności. W środkowym zespole rozmieszcza się ponadto trzy aparatownie radioodbiorcze /ARO/, urządzenie dowódcy stacji NRS-1 oraz grupę analizy informacji.

W drugim wariantcie poszczególne zespoły, oprócz posterunku namierzenia radiowego, posterunku rozpoznania stacji radiolokacyjnych i środków łączności, posiadają po jednej aparatowni radioodbiorczej. Grupa analizy informacji oraz urządzenia dowódcy stacji radiolokacyjnej rozmieszcza się przy środkowym zespole rozpoznawczym.

Odległość zespołów rozpoznawczych od przedniego skraju wynosi 2-4 km, a odstępy między poszczególnymi zespołami - 5-10 km. Odstęp między skrzydłowymi zespołami wynosi 10-20 km.

Wybór odpowiedniego wariantu ugrupowania bojowego kompanii rozpoznania radioelektronicznego jest nieodzownym warunkiem wykonania podstawowych zadań. W każdym wypadku, przy wyborze odpowiedniego wariantu ugrupowania należy unikać rozpraszania wysiłku na całej szerokości i głębokości działań dywizji. Ograniczona ilość posiadanych środków rozpoznawczych

zmusza do skupienia głównego wysiłku rozpoznania na te obiekty znajdujące się w ugrupowaniu bojowym przeciwnika, które ma zniszczyć dywizja w ściśle określonym czasie. Ugrupowanie bojowe kompanii rozpoznania radioelektronicznego /wariant 1 i 2/ przedstawiono w załączniku nr 3 - schemat.

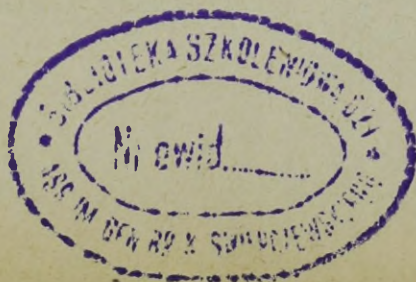
Batalion rozpoznania radioelektronicznego armii ugrupowuje się w dwa lub trzy rzuty. Najczęściej spotykane i najbardziej sprawzone podczas ćwiczeń jest ugrupowanie dwurzutowe.

W pierwszym rzucie batalionu rozmieszcza się siły i środki kompanii rozpoznania radiowego UKF, kompanii rozpoznania systemów radiolokacyjnych /bez plutonu rozpoznawczych stacji radiolokacyjnych ARS/, zespół dowodzenia i część grupy analizy informacji oraz centrum odbiorcze UKF. Z wyżej wymienionych sił i środków tworzy się system rozpoznania radiowego UKF oraz system rozpoznania stacji radiolokacyjnych. W skład zespołu dowodzenia i analizy informacji mogą wchodzić: dowódca kompanii rozpoznania radiowego UKF, dowódca kompanii rozpoznania systemów radiolokacyjnych oraz wydzieleni oficerowie z grupy analityczno-informacyjnej batalionu. Stacje radiolokacyjne RPS-5 i SKR rozwijają się wspólnie z namiernikami UKF, tworząc zespoły rozpoznania.

Aparatownie radioodbiorcze rozmieszcza się pojedynco w rejonach ww. zespołów lub centralnie /za środkowym zespołem/ tworząc oddzielny element ugrupowania /CO/. Poszczególne zespoły rozpoznania pierwszego rzutu rozwija się w pasie operacji armii, na głównym kierunku uderzenia w odległości 4-6 km od linii styczności wojsk. Odstępy między zespołami powinny wynosić nie więcej jak 12-15 km.

Zespół dowodzenia i analizy informacji rozmieszcza się w pobliżu centrum odbiorczego. Jednym z podstawowych warunków skutecznego prowadzenia rozpoznania przez siły i środki pierwszego rzutu batalionu jest właściwy wybór rejonów rozmieszczenia elementów ugrupowania. Ze względu na swoistość propagacji fal ultrakrótkich namierniki radiowe i stacje radiolokacyjne tych pododdziałów należy rozmieszczać w miarę możliwości w terenie odkrytym, na wzniesieniach.

Drugi rzut batalionu stanowią siły i środki kompanii rozpoznania radiowego KF, pluton rozpoznawczych stacji radio-

lokacyjnych ARS, SD batalionu, centrum odbiorcze KF, grupa analityczno-informacyjna oraz pododdziały zabezpieczenia. Z wyżej wymienionych pododdziałów tworzy się system rozpoznania radiowego KF oraz system rozpoznania stacji radiolokacyjnych. Stacje ARS rozmieszcza się w rejonach rozwinięcia namierników KF R-359. Drugorzutowe zespoły rozpoznawcze rozmieszcza się w całym pasie operacji wojsk armii. Odstępy między zespołami powinny wynosić 30-35 km, a odległość od przedniego skraju 10-15-20 km.

Centrum odbiorcze rozwija się w rejonie środkowego zespołu rozpoznania w miejscu oddalonym od większych ośrodków przemysłowych, linii wysokiego napięcia, skraju masywów leśnych i znacznych rozlewisk wodnych. Pozostałe elementy drugiego rzutu /SD, GAI i pododdziały zabezpieczenia/ rozwija się w rejonie środkowego zespołu rozpoznawczego.

Oddzielny system rozpoznania batalionu tworzy pluton rozpoznania łączności radioliniowej. Znajdujące się w wyposażeniu plutonu stacje R-343 i R-344 są wykorzystywane jako ruchome posterunki rozpoznania radioelektronicznego. Mogą one być rozwijane w różnych rejonach wzdłuż linii frontu w całym pasie operacji armii. Odległość stacji rozpoznania łączności radioliniowej od linii styczności może wynosić 10-15 km. Obsługi stacji pracują samodzielnie, a zdobyte wiadomości przekazują bezpośrednio do grupy analizy informacji.

W niektórych wypadkach, jak np.: w okresie przygotowania wojsk armii do rozpoczęcia działań zaczepnych, czasowego przejścia części ZT od działań zaczepnych do obrony, prowadzenia operacji zaczepnej armii na pomocniczym kierunku operacyjnym, w składzie pierwszego rzutu batalionu może występować m.in. całość sił kompanii rozpoznania systemów radiolokacyjnych oraz pluton rozpoznania łączności radioliniowej. Są to jednak rzadko spotykane wypadki ze względu na różne możliwości manewrowania sprzętem. Wiadomo jest, że na rozwijanie i zwijanie stacji radiolokacyjnych ARS oraz radiolinii R-343 i R-344 potrzeba po kilka godzin podczas, gdy pozostałe środki np.: namierniki R-363, stacje RPS i SKR można rozwijać i zwijać w przeciągu kilkunastu lub kilkudziesięciu minut.

Ugrupowanie bojowe batalionu rozpoznania radioelektronicznego w trzy rzuty może być stosowane wówczas, gdy pas operacji armii jest wąski, a także gdy warunki terenowe nie pozwalają na rozwinięcie sił i środków rozpoznania r/el. wzdłuż całej linii frontu.

Jeden z wariantów ugrupowania batalionu rozpoznania radioelektronicznego armii przedstawiono w załączniku nr 4.

IV. PRACA WYDZIAŁU ROZPOZNAWCZEGO SZTABU DYWIZJI ORAZ ODDZIAŁU
ROZPOZNAWCZEGO ARMII W ZAKRESIE ORGANIZACJI I PLANOWANIA
ROZPOZNANIA RADIOELEKTRONICZNEGO

Rozpoznanie radioelektroniczne na szczeblu dywizji /DZ, DPano/ jest organizowane i prowadzone w okresie bezpośredniego zagrożenia oraz w toku działań bojowych, a na szczeblu armii ogólnowojskowej i w czasie pokoju w okresie działań bojowych. Warunki organizacji i planowania rozpoznania radioelektronicznego na obydwóch ww. szczeblach będą różne, a zakres i treść pracy sztabów będzie ulegał częstym zmianom.

W każdym wypadku organizacja i planowanie rozpoznania radioelektronicznego winny być oparte o:

- dokładne zrozumienie charakteru współczesnej walki i operacji;
- znajomość faktycznych możliwości własnych sił i środków rozpoznania oraz wybór najbardziej właściwych sposobów wykonywania zadań rozpoznawczych;
- znajomość organizacji wojsk, systemów dowodzenia, rodzaju i ilości oraz danych taktyczno-technicznych urządzeń radioelektronicznych nieprzyjaciela.

Do podstawowych zadań stojących przed komórkami rozpoznawczymi zarówno na szczeblu dywizji, jak i armii w zakresie organizacji i planowania rozpoznania radioelektronicznego należą:

- ocena sytuacji operacyjno-taktycznej i radioelektronicznej w pesie działań wojsk własnych i sąsiadów;
- analiza otrzymanych zarządzeń dotyczących rozpoznania ze sztabu nadrzędnego, dowódcy lub szefa sztabu;
- ocena stanu, położenia i możliwości własnych sił i środków rozpoznania;
- wybór oraz ocena obiektów i źródeł rozpoznania radioelektronicznego znajdujących się w ugrupowaniu nieprzyjaciela;
- opracowanie planu użycia sił i środków rozpoznania radioelektronicznego, sprecyzowanie oraz przekazanie zadań rozpoznawczych;
- organizacja dowodzenia pododdziałami i obiegu informa-

oju wewnątrz sztabu i współdziałania między komórkami różnych rodzajów rozpoznania w zakresie wymiany zdobytych wiadomości;

- zabezpieczenie operacyjne, bojowe, polityczne i materiałowo-techniczne;

- kontrole i pomoc w okresie przygotowania, a także podczas wykonywania zadań przez pododdziały rozpoznania radioelektronicznego.

Należyta i terminowa realizacja wyżej wymienionych przedsięwzięć organizacyjnych, wybór najbardziej opłacalnych obiektów i źródeł rozpoznania, przewidywanie prawdopodobnych warunków prowadzenia rozpoznania radioelektronicznego w znacznym stopniu będzie decydować o możliwości wykonania ogólnych zadań rozpoznawczych.

Bezpośrednim organizatorem i koordynatorem wszystkich przedsięwzięć w dziedzinie rozpoznania w dywizji jest wydział, a w armii oddział rozpoznawczy. W skład ww. komórek wchodzi między innymi oficerowie rozpoznania radioelektronicznego, odpowiedzialni bezpośrednio za organizację, planowanie i prowadzenie tego rodzaju rozpoznania.

Podstawę do organizacji i planowania rozpoznania radioelektronicznego na szczeblu dywizji i armii stanowią:

- decyzja dowódcy;

- wskazówki dowódcy lub szefa sztabu dotyczące rozpoznania radioelektronicznego;

- zarządzenie do rozpoznania sztabu nadrzędnego;

- posiadane wiadomości o nieprzyjacielu;

- stan, położenie i możliwości własnych pododdziałów

rozpoznania radioelektronicznego;

Zarządzenie do rozpoznania radioelektronicznego może być przekazane ustnie, technicznymi środkami łączności lub w formie dokumentu bojowego /na piśmie/. Może ono być wykonywane jako oddzielny dokument lub stanowić jeden z rozdziałów ogólnego zarządzenia do rozpoznania.

Niezależnie od formy i sposobu przekazywania treść zarządzenia do rozpoznania radioelektronicznego winna zawierać:

- wiadomości o nieprzyjacielu dotyczące systemów dowodzenia oraz ilości i rodzaju środków radioelektronicznych;

- ogólne cele i zadania rozpoznania radioelektronicznego w ramach całego systemu rozpoznania;

- zadania rozpoznania radioelektronicznego wykonawcy, w tym główny wysiłek, pas, zasięg, nazwa obiektów i źródeł rozpoznania;

- siły i środki rozpoznania r/el. przydzielone, pracujące na korzyść lub znajdujące się w rejonie działań wykonawcy;

- sposób przekazywania zdobytych wiadomości;

- wskazówki dotyczące współdziałania między jednostkami rozpoznania radioelektronicznego wykonawcy i przełożonego.

W sztabie dywizji znajduje się pomocnik szefa wydziału rozpoznawczego ds. rozpoznania radioelektronicznego. Spełnia on rolę głównego doradcy szefa wydziału w zakresie użycia sił i środków rozpoznania radioelektronicznego.

Do zasadniczych obowiązków ww. oficera należą:

- prowadzenie oceny sytuacji radioelektronicznej w pasie natarcia dywizji i sąsiadów;

- udział w opracowywaniu ogólnego planu rozpoznania;

- opracowanie planu użycia sił i środków rozpoznania radioelektronicznego dywizji /na mapie roboczej/;

- opracowanie i przekazywanie zadań kompanii rozpoznania radioelektronicznego;

- ogólne kierowanie pracą grupy analizy informacji;

- opracowywanie i przekazywanie wiadomości z rozpoznania radioelektronicznego do OR sztabu armii.

Pomocnik SWR ds. rozpoznania radioelektronicznego wykonuje również szereg pomocniczych dokumentów planowania, jak np.: zestawienie źródeł podlegających rozpoznaniu i możliwości rozpoznania, rozliczenie sił i środków rozpoznania radioelektronicznego dywizji, itd.

W oddziale rozpoznawczym sztabu armii znajduje się dwu-trzyosobowy zespół oficerów odpowiedzialnych bezpośrednio przed szefem oddziału za działalność sił i środków rozpoznania radioelektronicznego. W okresie przygotowywania i prowadzenia operacji zaczepnej OR sztabu armii najczęściej jest dzielony na dwa następujące zespoły:

1/ Zespół planowania i kierowania rozpoznaniem.

2/ Zespół informacyjny.

Do obydwóch ww. zespołów wydziela się po jednym oficerze rozpoznania radioelektronicznego.

Do zasadniczych obowiązków oficera-radioelektronika w zespole planowania i kierowania rozpoznaniem należą:

- udział w opracowaniu ogólnego planu rozpoznania w zakresie użycia sił i środków rozpoznania radioelektronicznego, kierowanie działaniem pododdziałów, przygotowywanie, planowanie i przekazywanie zadań rozpoznawczych, kierowanie przegrupowaniem;

- prowadzenie ewidencji stanu osobowego i sprzętu oraz udział w przygotowywaniu zapotrzebowań na ich uzupełnienie;

- organizowanie systemu dowodzenia i obiegu informacji OR ze stanowiskiem dowodzenia i grupą analityczno-informacyjną batalionu rozpoznania radioelektronicznego armii;

- planowanie i organizacja szkolenia w batalionie;

- prowadzenie mapy użycia sił i środków rozpoznania radioelektronicznego armii.

Oficer rozpoznania radioelektronicznego pracujący w zespole informacyjnym oddziału rozpoznawczego wykonuje następujące czynności:

- zbiera, analizuje i opracowuje dane z rozpoznania radioelektronicznego oraz konfrontuje te dane z wiadomościami zdobytymi przez siły i środki innych rodzajów rozpoznania;

- przygotowuje meldunki o wynikach rozpoznania do sztabu frontu oraz prowadzi wymianę zdobytych informacji z komórkami rozpoznawczymi rodzajów wojsk i służb, a także z sąsiadami.

1/ Ocena sytuacji radioelektronicznej

Sytuacją radioelektroniczną nazywamy zespół zagadnień dotyczących ilości, rodzaju, możliwości i zasad wykorzystywania sił oraz urządzeń radioelektronicznych zarówno wojsk własnych, jak i nieprzyjaciela. Są to zagadnienia stanowiące integralną część ogólnej problematyki związanej z organizacją i prowadzeniem działań bojowych przez związki taktyczne i operacyjne.

Właściwości współczesnego pola walki powodują m.in., że sytuacja radioelektroniczna wywiera coraz większy wpływ na działalność rozpoznawczą. Z jednej strony zwiększają się moż-

liwości zdobywania wiadomości o przeciwniku poprzez działalność własnych sił i środków rozpoznania radioelektronicznego, a z drugiej - rośnie ilość zadań, których wykonywanie staje się koniecznością. Rośnie również zakres obowiązków komórek rozpoznawczych w toku organizacji i prowadzenia rozpoznania. Jednym z bardzo ważnych zadań stojących przed oficerami rozpoznania wojskowego a zwłaszcza rozpoznania radioelektronicznego dywizji i armii jest ciągle dokonywanie oceny sytuacji radioelektronicznej. Winna ona obejmować: ocenę nieprzyjaciela, własnych sił i środków rozpoznania radioelektronicznego, właściwości terenu oraz sytuacji meteorologicznej.

W wyniku prowadzonej oceny sytuacji radioelektronicznej komórki rozpoznania dywizji i armii o k r e ś l a j a :

- ilość, rodzaj, rejony rozmieszczenia obiektów rozpoznania radioelektronicznego w ugrupowaniu bojowym nieprzyjaciela;
- najbardziej opłacalne źródła rozpoznania radioelektronicznego;
- wpływ właściwości terenowych oraz warunków atmosferycznych na możliwości zdobywania danych o nieprzyjacielu przez siły i środki rozpoznania radioelektronicznego;
- najbardziej opłacalny sposób ugrupowania bojowego pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego;
- treść zadań wspólnych dla różnych rodzajów rozpoznania;
- możliwości i sposoby współdziałania wewnątrz pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego, z organami rozpoznania rodzajów wojsk i służb, sąsiadami i przełożonymi oraz jednostkami zakłóceń.

Właściwe dokonywanie oceny sytuacji radioelektronicznej przez oficerów rozpoznawczych zarówno na szczeblu dywizji, jak i armii w toku organizacji i prowadzenia działań zaczepnych może ułatwić dowódcom ogólnowojskowym rozwiązywanie szeregu problemów dotyczących podejmowania decyzji i kierowania wojskami.

2/ Organizacja dowodzenia i łączności oraz obieg informacji w systemie rozpoznania radioelektronicznego

Efektywne wykonywanie zadań rozpoznawczych w działaniach zaczepnych jest w poważnym stopniu uzależnione od należytego zorganizowanego dowodzenia siłami i środkami i sprawnie dzia-

łąjącej łączności. Nie bez znaczenia pozostaje również dobrze zorganizowany obieg informacji zarówno wewnątrz pododdziałów, jak również w komórkach rozpoznawczych oraz sztabach dywizji i armii.

Dowodzenie siłami i środkami rozpoznania radioelektronicznego polega na stałym kierowaniu ich działaniem zapewniającym terminowe i pomyślne wykonanie zadań w zakresie wykrywania, rozpoznawania i namierzania środków radioelektronicznych nieprzyjaciela. Właściwe dowodzenie może być osiągnięte przez zrozumienie zaistniałej sytuacji bojowej, analizę, gromadzenie i opracowywanie zdobytych wiadomości, operatywną pracę dowódców i grup analityczno-informacyjnych oraz zapewnienie ciągłej łączności.

Łączność w systemie rozpoznania radioelektronicznego winna obejmować dowództwa i sztaby, elementy ugrupowania pododdziałów, przełożonych i sąsiadów.

Winna ona zapewnić:

- ciągłość dowodzenia siłami i środkami pododdziałów;
- napływ wiadomości od wykonawców najniższego szczebla, dowódców, zespołów rozpoznawczych, elementów ugrupowania bojowego do przełożonych;
- sprawny i szybki obieg informacji w całym systemie rozpoznania i we wszystkich jego ogniwach;
- sprawne współdziałanie pododdziałów rozpoznania z jednostkami zakłóceń;
- natychmiastowe powiadamianie stanu osobowego pododdziałów rozpoznawczych, dowództw i sztabów o niebezpieczeństwie napadu broni masowego rażenia.

Łączność w systemie rozpoznania radioelektronicznego zabezpiecza się etatowymi środkami pododdziałów, organizując:

w n a t a r c i u d y w i z j i

- sieć radiową UKF namierzania radiowego. W skład sieci wchodzi radiostacje punktu dowodzenia kompanii oraz radiostacje /trzy/posterunki namierzania radiowego;
- sieć radiową UKF namierzania stacji radiolokacyjnych w składzie radiostacji urządzenia dowódcy oraz trzech radiostacji poszczególnych elementów stacji radiolokacyjnych /NRS/;

- kierunek radiowy UKF z dowódcą batalionu rozpoznawczego, przeznaczony do przekazywania sygnałów alarmowych, rozkazów i meldunków;

- sieć radiową KF szefa wydziału rozpoznawczego dywizji.

W skład tej sieci wchodzi m.in. radiostacje dowódcy batalionu rozpoznawczego oraz kierownika grupy analizy informacji.

Łączność między poszczególnymi aparatowniami a kierownikiem GAI organizuje się najczęściej przy pomocy telefonów. W wypadku rozmieszczenia aparatowni radiostacyjnych w rejonach posterunków namierzania, konieczne jest organizowanie dodatkowej /trzeciej/ sieci radiowej UKF w składzie trzech-czterech radiostacji.

W o p e r a c j i z a c z e p n e j a r m i i

- oś radioliniową oddziału rozpoznawczego sztabu armii, która obejmuje SD armii, SD batalionu rozpoznania radioelektronicznego i GAI. W wypadku dzielenia GAI na dwa zespoły i rozmieszczenia jednego z zespołów w rejonie aparatowni radioodbiorniczych UKF w skład osi radioliniowej wydziela się dodatkowo jedno urządzenie R-405;

- sieć radiową krótkofalową OR sztabu armii w składzie trzech radiostacji średniej mocy. Sieć obejmuje SD armii, SD brrel i GAI;

- sieć radiową namierzania radiowego KF w składzie czterech radiostacji średniej mocy;

- trzy-cztery kierunki radiowe podawania wyników namierzania radiowego w składzie radiostacji R-105;

- sieć radiową z grupą rozpoznania łączności radioliniowej;

- sieć radiową współdziałania ARS-3M;

- sieć radiotelefoniczną RPS-5;

- sieć radiową z posterunkami SKR-1 w składzie trzech-czterech radiostacji R-105;

- sieć radiową UKF z grupą zakłóceń radiowych w składzie trzech radiostacji łączących OR sztabu armii, SD brrel, SD zakłóceń.

Wariant organizacji łączności w systemie rozpoznania radioelektronicznego armii przedstawia załącznik nr 5 - schemat.

Obieg informacji w systemie rozpoznania radioelektronicznego dywizji i armii /variant/ przedstawia załącznik nr 6 - schemat.

3. Przygotowanie i przekazywanie zadań dla pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego

Zadania dla pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego w okresie organizacji natarcia są opracowywane na podstawie analizy ogólnej sytuacji, oceny położenia i możliwości oraz potrzeb w zakresie zdobywania danych o przeciwniku. Treść zadań winna być powiązana z działalnością sił i środków wszystkich rodzajów rozpoznania dywizji i armii oraz podporządkowana myśli przewodniej dowódcy ogólnowojskowego.

Zarządzenie dotyczące organizacji rozpoznania radioelektronicznego na szczeblu dywizji wydaje się ustnie. Zadania dla dowódcy kompanii może postawić osobiście pomocnik szefa wydziału rozpoznawczego ds. rozpoznania radioelektronicznego lub za pośrednictwem dowódcy batalionu rozpoznawczego.

Na szczeblu armii ogólnowojskowej sporządzane jest pisemne zarządzenie do rozpoznania radioelektronicznego. Zadania dla dowódcy batalionu rozpoznania radioelektronicznego można przekazywać pisemnie, ustnie lub technicznymi środkami łączności. Najbardziej spotykanym sposobem jest ustne stawianie zadań osobiście przez szefa oddziału rozpoznawczego armii lub wyznaczonego oficera OR. W tym celu wzywa się dowódcę batalionu rozpoznania radioelektronicznego do sztabu armii. W niektórych wypadkach wyznaczony oficer OR sztabu armii udaje się w rejon rozwinięcia batalionu celem przekazania zadań do rozpoznania.

Treść zadań dla dowódców pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego dywizji i armii zawiera następujące zagadnienia:

- wiadomości o nieprzyjacielu, skład, ugrupowanie, charakter działań, ilość i rodzaj wykrytych obiektów rozpoznania radioelektronicznego, charakterystyka wykrytych urządzeń radioelektronicznych;

- zadania pododdziału i czas ich wykonania, co, gdzie i kiedy zdobyć, potwierdzić, na co zwrócić szczególną uwagę, pas działań, głębokość i główny wysiłek rozpoznania;

- ogólna ilość stanowisk rozpoznawczych /przechwyt radiowy, namierzenie radiowe, rozpoznanie stacji radiolokacyjnych/;

- ugrupowanie bojowe pododdziału, rubieże rozwinięcia, rejony rozmieszczenia dowództw i GAI oraz przewidywany sposób przegrupowania pododdziału w toku walki;

- zagadnienia dotyczące dowodzenia, obiegu informacji oraz łączności /przełożony, podwładny, sąsiedzi/;

- gotowość pododdziału do rozpoczęcia działań oraz terminy i sposób przekazywania zdobytych wiadomości;

- wskazówki do bojowego i technicznego zabezpieczenia pododdziału w czasie wykonywania zadań;

- miejsce rozmieszczenia i przewidywane zamiary SD przełożonego.

V. PROWADZENIE ROZPOZNANIA RADIOELEKTRONICZNEGO

W toku prowadzenia natarcia, rozpoznanie radioelektroniczne powinno zdobywać w pierwszej kolejności takie dane, które umożliwią dowódcom ogólnowojskowym wykryć na czas:

- zmiany zachodzące w ugrupowaniu i rozmieszczeniu sił nieprzyjaciela;
- przesunięcia i nowe rejony rozmieszczenia punktów dowodzenia oddziałów, związków taktycznych i operacyjnych;
- zmiany w rozmieszczeniu odwodów, węzłów łączności oraz urządzeń i obiektów kwatermistrzowskich;
- zmiany w istniejących systemach łączności oddziałów i związków taktycznych nieprzyjaciela oraz wprowadzanie do wojsk nowego sprzętu radioelektronicznego;

Działalność jednostek rozpoznania radioelektronicznego dywizji i armii w toku natarcia polega na zdobywaniu wiadomości o nieprzyjacielu oraz realizowaniu przedsięwzięć zaplanowanych w okresie przygotowawczym. Dokonywany jest ciągły proces poszukiwania i wykorzystywania źródeł rozpoznawczych, opracowywanie i przekazywanie zdobytych wiadomości dla przełożonych. Częste zmiany położenia wojsk walczących i powstające różnorodne sytuacje bojowe powodują wzrost nowych zadań rozpoznawczych, których wykonywanie zmusza m.in. do manewru siłami i środkami.

Bezpośrednie kierowanie działalnością bojową pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego spoczywa w rękach pomocników szefów rozpoznania dywizji i armii.

Do najważniejszych obowiązków ww. oficerów w toku prowadzenia rozpoznania należą:

- znajomość i ciągłe studiowanie sytuacji taktyczno-operacyjnej w pasie działań wojsk własnych;
- zbieranie, opracowywanie i przekazywanie zdobytych wiadomości szefowi rozpoznania;
- studiowanie sytuacji radioelektronicznej i zachodzących w niej zmian, oraz stawianie dodatkowych zadań;
- czuwanie nad właściwym dokonywaniem manewru siłami i środkami rozpoznania radioelektronicznego;
- utrzymywanie ciągłego współdziałania rozpoznania radioelektronicznego z innymi rodzajami rozpoznania;

- kontrolowanie wykonania zadań rozpoznawczych przez podległe siły i środki;

Podstawę do studiowania sytuacji taktyczno-operacyjnej stanowią:

- meldunki przesyłane przez podległe pododdziały;
- wiadomości od sąsiadów, przełożonych oraz szefów komórek rozpoznawczych rodzajów wojsk i służb;
- zdobyte dokumenty dowodzenia i łączności nieprzyjaciela;

Stawianie dodatkowych zadań siłom i środkom rozpoznania radioelektronicznego w toku natarcia winno być poprzedzone odpowiednimi decyzjami szefów komórek rozpoznawczych dywizji i armii. Manewrowy charakter działań i często zmieniające się sytuacje bojowe wymagające od szefów rozpoznania i dowódców pododdziałów rozpoznawczych szybkiego i elastycznego działania. Szczególnie ważną rolę do odegrania w tym zakresie mają grupy analityczno-informacyjne. Oficerowie GAI zabezpieczają kierowanie pracą elementów rozpoznawczych, koordynują ich pracę oraz przekazują decyzję dowódców pododdziałów.

W czasie prowadzenia rozpoznania radioelektronicznego grupy analizy informacji wykonują następujące zadania:

- opracowywanie zdobytych wiadomości i szybkie przekazywanie meldunków dowódcom ogólnowojskowym oraz szefom rodzajów wojsk i służb;
- przekazywanie decyzji przełożonych do pododdziałów oraz kontrola ich wykonania;
- kontrolowanie pracy środków łączności oraz terminowe informowanie dowództw współdziałających o zaistniałych sytuacjach w toku prowadzenia rozpoznania;
- przygotowywanie propozycji odnośnie do przeprowadzenia manewru siłami i środkami rozpoznania;
- wykonywanie niezbędnych dokumentów informacyjnych.

1/ Manewr siłami i środkami rozpoznania radioelektronicznego w toku prowadzenia natarcia

Istotnym problemem dla rozpoznania radioelektronicznego w toku natarcia jest wykrycie na czas zmian wchodzących w skład ogólnej sytuacji taktyczno-operacyjnej i radioelektronicznej

oraz nacelowanie sił i środków na nowo pojawiające się obiekty i źródła rozpoznania. Wspomniany problem można rozwiązać poprzez umiejętne stosowanie manewru siłami i środkami rozpoznania radioelektronicznego oraz utrzymywanie poszczególnych pododdziałów w pełnej gotowości bojowej.

Do zasadniczych form manewru w toku prowadzenia rozpoznania w natarciu dywizji i armii należą:

- zmiana zadań dla stanowisk rozpoznawczych;
- wykorzystywanie rezerwowych środków rozpoznania r/el;
- przegrupowanie pododdziałów radioelektronicznych na nowe rubieże rozpoznania;
- organizowanie grup manewrowych /tylko na szczeblu armii/.

Najbardziej trudną, a zarazem konieczną formą manewru jest przegrupowanie sił i środków rozpoznania radioelektronicznego na nowe rubieże rozpoznania. Wynika to z faktu, że przegrupowanie winno być dokonane bez naruszenia ciągłości prowadzenia rozpoznania radioelektronicznego.

Na podstawie doświadczeń uzyskanych w toku ćwiczeń z wojskami przyjmuje się następujące zasady dotyczące przegrupowania pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego:

Dywizyjna kompanie rozpoznania radioelektronicznego z oświłą rozpoczęcia natarcia wojsk prowadzi rozpoznanie na uprzednio zajętej rubieży. Przy pomyślnym przebiegu natarcia kompanie przesuwa się w ślad za nacierającymi oddziałami pierwszego rzutu dywizji. Najbardziej korzystne z punktu widzenia dowodzenia jest przemieszczanie kompanii na nową rubież całością sił z takim wyliczeniem, by przerwy w prowadzeniu rozpoznania były jak najkrótsze. Głównie chodzi o przerwy w pracy namierników radiowych i urządzeń radiolokacyjnych, które nie mogą przycwajać w marszu. Aparatownie radiodbiornicze w czasie przejścia na nową rubież rozpoznania są w stanie prowadzić przechwyty radiowy. Wydaje się, że w toku prowadzenia natarcia najcelowiej jest dokonywać zmiany rubieży rozpoznania przez siły i środki rozpoznania kompanii co 4-5 godzin. Decyzję do zmiany podejmuje osobiście szef wydziału rozpoznawczego dywizji na wniosek kierownika GAI lub dowódcy kompanii. Sposób przegrupowania kompanii rozpoznania radioelektronicznego dywizji w natarciu przedstawia załącznik nr 3 - schemat.

Przegrupowanie armijnego batalionu rozpoznania radioelektronicznego w toku natarcia jest przedsięwzięciem ważnym i trudnym. Realizacja tego przedsięwzięcia w poważnym stopniu wpływa na wykonanie zadań rozpoznawczych. Ciągła ruchliwość środków radioelektronicznych nieprzyjaciela, zmiana odległości między nimi a środkami rozpoznania radioelektronicznego powoduje zmianę słyszalności. W związku z tym środki rozpoznania radioelektronicznego powinny co pewien czas zmieniać swoje miejsce rozmieszczenia, aby nie wyjść ze strefy słyszalności fal przyziemnych.

Dotychczasowe doświadczenia wykazują, że o ile organizacja i planowanie rozpoznania radioelektronicznego w operacji zaczepnej armii nie nastęrcza większych trudności, o tyle przegrupowanie sił i środków na nowe rubieże jest skomplikowane i trudne do realizacji.

Celem zabezpieczenia względnej ciągłości prowadzenia rozpoznania radioelektronicznego przegrupowanie batalionu winno odbywać się częściami w taki sposób, aby co najmniej połowa jego sił i środków mogła być wykorzystywana do zdobywania wiadomości o nieprzyjacielu.

Decyzję dotyczącą przegrupowania batalionu na nową rubież rozpoznania podejmuje osobiście szef oddziału rozpoznawczego armii, a zadania dla dowódcy batalionu może przekazać starszy pomocnik ds. rozpoznania radioelektronicznego. Najczęściej spotykane jest ustne przekezywanie zadań.

W wypadku gwałtownych zmian w sytuacji taktyczno-operacyjnej, wymagającej podjęcia natychmiastowych przedsięwzięć, decyzję na przegrupowanie części sił lub pojedynczych zespołów, może podjąć dowódca batalionu. O podjęciu decyzji winien natychmiast meldować szefowi OR.

Rozwijanie całości sił i środków batalionu rozpoznania radioelektronicznego wzdłuż linii frontu całego pola operacji armii, znaczna głębokość ugrupowania, różnorodny sprzęt itp. powodują konieczność umiejętnego wyboru czasu na dokonywanie przegrupowania poszczególnych pododdziałów. Szczególnie ważne wydaje się przegrupowanie pododdziałów znajdujących się w drugim rzucie batalionu. W grę wchodzi przede wszystkim czas niezbędny na zwijanie i rozwijanie urządzeń rozpoznawczych np.: namierniki KF, stacje radioliniowe oraz stacje radiolokacyjne

ARS. Siły i środki rozpoznania znajdujące się w pierwszym rzucie batalionu przegrupowuje się najczęściej poszczególnymi pododdziałami /całością/ zmieniając rubieże rozpoznania co 4-6 godzin. Pododdziały drugorzutowe batalionu zmieniają rubieże rozpoznania nie częściej niż 1-2 razy w ciągu doby.

Sposób przegrupowania batalionu rozpoznania radioelektronicznego w toku operacji przedstawiono w załączniku nr 7 - schemat.

2/ Wpływ uderzeń jądrowych /powietrznych i naziemnych/ na prowadzenie rozpoznania radioelektronicznego

Szczegółnej uwagi i troski ze strony dowódców oraz szefów komórek rozpoznawczych wymagają problemy, które mogą wyniknąć w działalności rozpoznawczej po wykonaniu uderzeń jądrowych przez przeciwnika. Wiadomo jest, że wszystkie czynniki rażenia broni jądrowej tzn. fala uderzeniowa, promieniowanie cieplne i przenikliwe oraz skażenie radioaktywne będą wywierały ujemny wpływ na możliwości prowadzenia rozpoznania radioelektronicznego.

Fala uderzeniowa w zależności od wytworzonego nadciśnienia może powodować poważne porażenia ludzi, zniszczenia lub uszkodzenia sprzętu. Najbardziej typowymi uszkodzeniami urządzeń radioelektronicznych mogą być: zerwanie odciągów antenowych, uszkodzenie lub złamanie masztów antenowych namierników, radiostacji i stacji radioliniowych.

Promieniowanie cieplne będzie występowało wraz z falą uderzeniową, powodując pożary, poparzenia i porażenia wzroku ludzi obsługujących sprzęt.

Niebezpieczeństwo promieniowania przenikliwego polega na powodowaniu zmian w materiale konstrukcyjnym sprzętu rozpoznawczego. W rezultacie może to doprowadzić do zmiany parametrów taktyczno-technicznych, całych urządzeń i uniemożliwić dalsze ich wykorzystywanie.

Powietrzne uderzenia jądrowe będą również wywierały wpływ na rozprzestrzenianie się fal elektromagnetycznych. Zjawisko to może uniemożliwiać lub poważnie utrudniać prowadzenie rozpoznania radioelektronicznego, zwłaszcza w zakresie fal krótkich.

Szkodliwe działanie broni jądrowej w toku wykonywania zadań rozpoznawczych winno być przedmiotem ciągłych rozważań i zabiegów ze strony wszystkich organizatorów i wykonawców. Szczególnej wagi nabiera wszechstronne wykształcenie, operatywność i zaangażowanie zwiadowców oraz ciągła troska o zabezpieczenie rozpoznawczych urządzeń radioelektronicznych.

ZAKOŃCZENIE

Rozpoznanie radioelektroniczne jest jednym z rodzajów rozpoznania ogólnowojskowego. Rola i znaczenie tego rodzaju rozpoznania oraz zakres zadań stojących przed nim systematycznie wzrasta. Jedną z zasadniczych przyczyn dynamicznego rozwoju sił i środków rozpoznania radioelektronicznego jest wprowadzanie do uzbrojenia sił zbrojnych coraz doskonalszych środków walki, oraz systematyczne ich utecznienie.

Do głównych zadań rozpoznania radioelektronicznego w działaniach zaczepnych dywizji i armii należy zdobywanie danych o systemach i środkach dowodzenia wojskami oraz kierowania uzbrojeniem oddziałów i związków taktycznych nieprzyjaciela. Szczególnie chodzi o zdobywanie takich wiadomości, których nie mogą dostarczyć inne rodzaje rozpoznania.

Organizacja oraz planowanie rozpoznania radioelektronicznego w natarciu dywizji i armii będą wówczas efektywne i skuteczne, jeśli uwzględnić będą:

- konieczność dobrej znajomości sytuacji taktyczno-operacyjnej i radioelektronicznej w całym pasie i na całą głębokość działań;

- umiejętne skupienie wysiłków rozpoznania radioelektronicznego i stawianie realnych zadań do wykonania przez siły i środki;

- podporządkowanie całości przedsięwzięć organizacyjnych ogólnemu zamiarowi i decyzji dowódcy ogólnowojskowego;

- zgrywanie działalności bojowej własnych sił i środków z innymi rodzajami rozpoznania;

- umiejętne rozmieszczenie sił i środków rozpoznania w terenie celem zapewnienia im jak najlepszych warunków działań, bezpieczeństwa i możliwości manewru.

Organiczne siły i środki rozpoznania radioelektronicznego, mimo poważnych i stale wzrastających możliwości, nie są w stanie pokryć swym zasięgiem całego pasa działań dywizji i armii. Nie są również w stanie zdobywać wszystkich danych o siłach, systemach i środkach dowodzenia nieprzyjaciela. Dlatego konieczne jest umiejętne wykorzystanie tych sił na kierunkach najważniejszych i w taki sposób, aby dane zdobyte przez rozpoznanie radioelektroniczne w połączeniu z wiadomościami od innych rodzajów rozpoznania mogły stanowić właściwy materiał dla dowódcy.

Do trudnych problemów rozpoznania radioelektronicznego w natarciu dywizji i armii należą m.in.:

- przegrupowanie sił i środków na nowe rubieże rozpoznania w toku dynamiki walki;

- ochrona przed skutkami uderzeń broni jądrowej oraz zapewnienie możliwości powodzenia rozpoznania radioelektronicznego po wybuchach;

- zabezpieczenie materiałowo-techniczne oraz uzupełnianie strat pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego w toku walki.

LITERATURA

1. Podręcznik rozpoznania wojskowego na szczeblach taktycznych cz.I, II i III. Wyd. Sztab Generalny, Z.II. 1971/72 r.
2. Organizacja i prowadzenie rozpoznania radioelektronicznego na szczeblach taktycznych. Wyd. ASG/1967 r. nr bibl.010344.
3. Zadania oraz możliwości sił i środków rozpoznania radioelektronicznego armii i frontu. Wyd. ASG - 1968 r. nr bibl. 12412.
4. Rozpoznanie systemów radiolokacyjnych cz.I i II. Wyd. ASG Z-II/1969 r.
5. Organizacja i prowadzenie rozpoznania systemów radiolokacyjnych przez siły i środki DZ /DPanc/ i armii ogólnowojskowej. Wyd. ASG Z-II/1968 r.
6. Rozwój działań wojennych w Wietnamie cz.X - Elektronika Wyd. ASG, Z-II/1969 r.

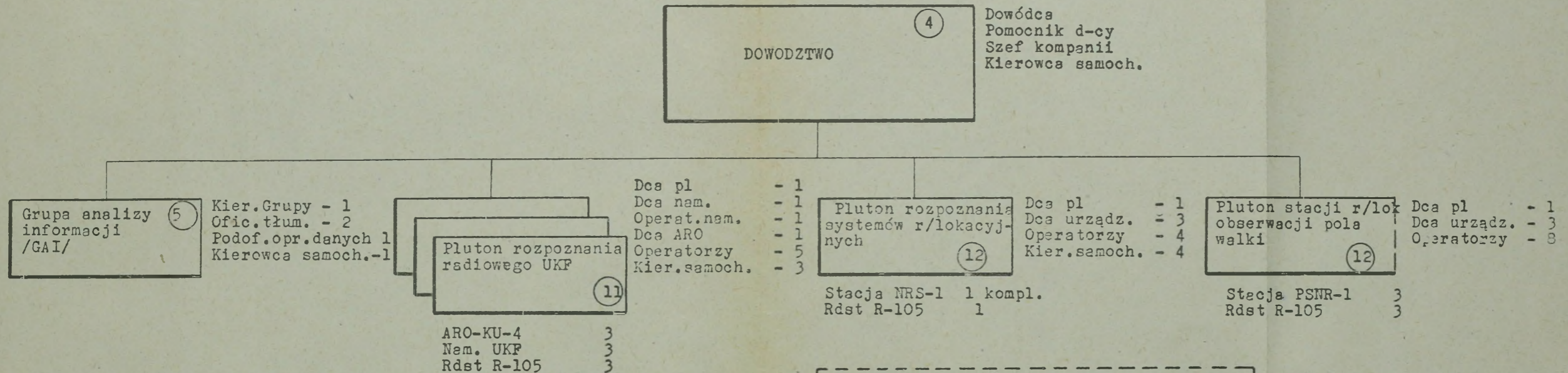
7. Ogólne zasady rozpoznania radioelektronicznego w siłach lądowych NATO. Wyd. ASG/1970 r.
8. Walka radioelektroniczna. Wyd. ASG/1972 r.
9. Informator taktyczno-techniczny. Radioelektronika Wyd. ASG/1972 r.

Odbito 200 egz.

Egz.nr 1-200 bibl.tajna
Wyk.płk DEBSKI
Druk.K.L.
Nr.ks.01581/03004/WW
Kor.M.E.

ORGANIZACJA I WYPOSAŻENIE KOMPANII ROZPOZNANIA RADIOELEKTRONICZNEGO DYWIZJI

~~T A J N E~~
Egz.nr....

Ogólny stan osobowy kompanii 66 żołnierzy

Kompania jest przeznaczona do prowadzenia rozpoznania systemów dowodzenia oraz środków radiowych i radiolokacyjnych nieprzyjaciela w pasie działań dywizji na głębokość do 30 km.

WYPOSAŻENIE APARATOWNI

Odbiorniki radiowe UKF /VU-21M/	4	= 2 podw. st. odbiorcze
Odbiorniki radiowe UKF /UP-3MA/	2	= 2 pojed. st. odbiorcze
Odbiornik radiowy KF /R-1250/	1	= 1 pojed. st. odbiorcze

RAZEM W KOMPANII

Odbiorników radiowych	21, w tym:	
- UKF	18,	
- KF	3	= 15 stanowisk odbiorczych

Namierników radiowych	3 /R-363/
Stacji r/lokacyjnych	1 /NRS-1/
Stacji r/lokacyjnych	3 /PSNR-1/

MOŻLIWOŚCI BOJOWE KOMPANII

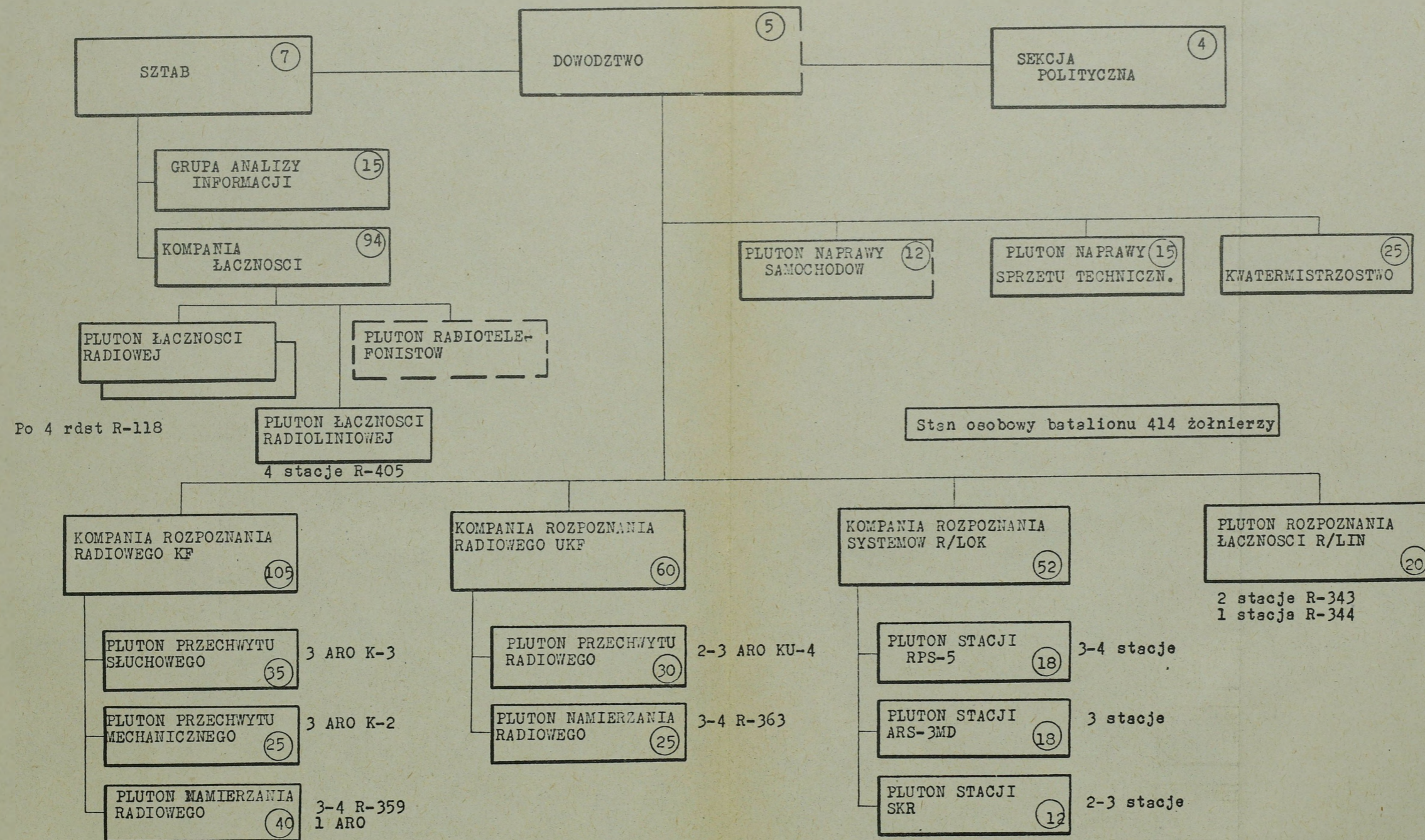
- a/ Przechwytywanie radiowe:
- ciągłe - 15 - 30 sieci i kierunków radiowych
  - okresowe - 120-150 sieci i kierunków radiowych
- b/ Namierzanie radiowe:
- w ciągu godziny - 15 - 20 radiostacji
  - w ciągu doby - 360-400 radiostacji
- c/ Rozpoznanie radiolokacyjne:
- w ciągu godziny - 4 - 6 namiarów
  - w ciągu doby - 90 - 140 namiarów

Odbito 200 egz.

Egz.nr 1-200 - Bibl. tajna

Nr.ks.03005/WW

ORGANIZACJA I WYPOSAŻENIE BATALIONU ROZPOZNANIA RADIOELEKTRONICZNEGO ARMII

T A J N E
Egz.nr.....

Odbito 200 egz.

Egz.nr 1-200 bibl.tajna
Nr.ks.03006/WW

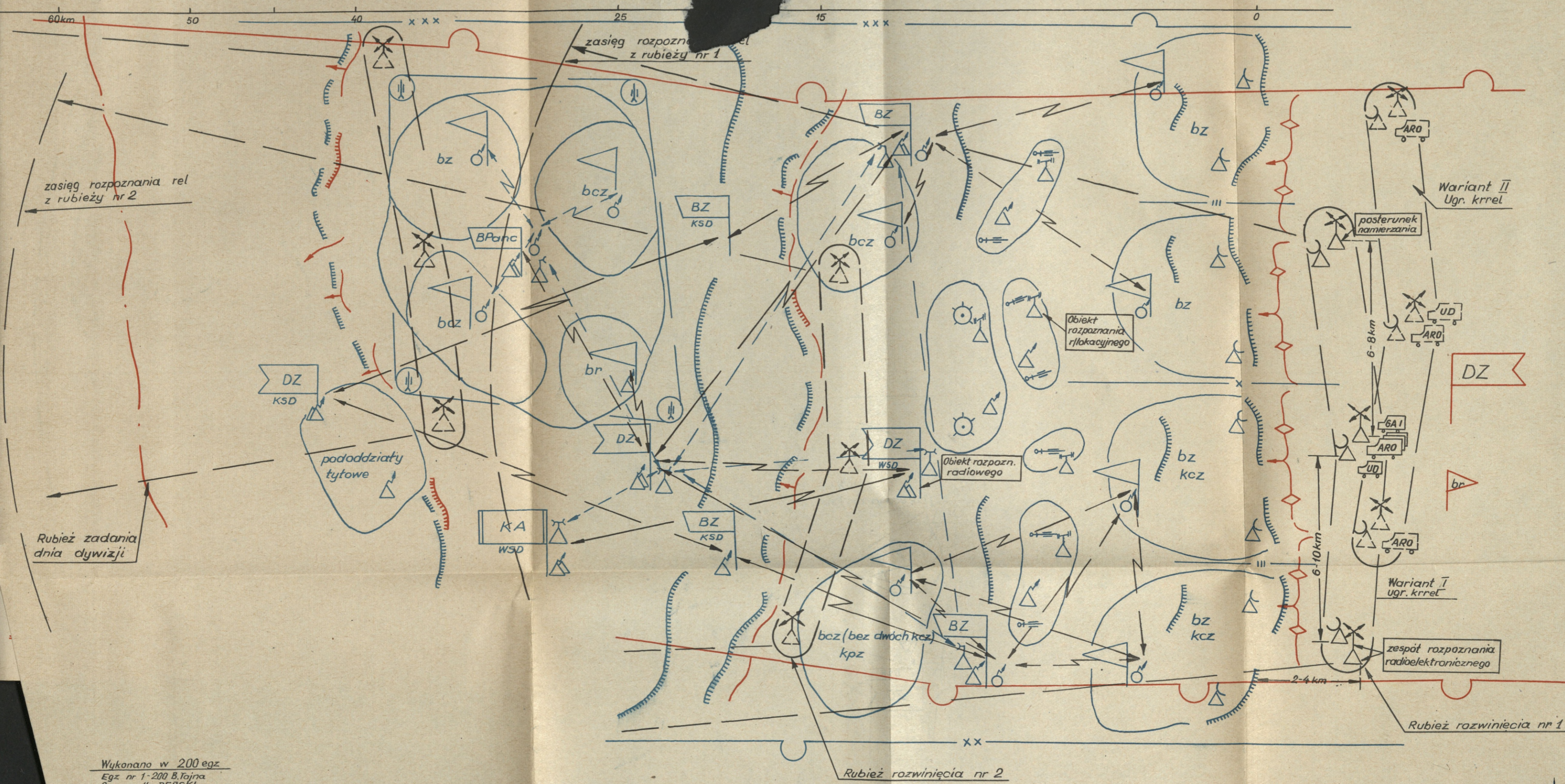
OBIEKTY ROZPOZNANIA R/ELEKTRONICZNEGO, UGRUPOWANIE BOJOWE ORAZ PRZEGRUPOWANIE KRR/JEL DYWIZJI W NATARCIU

(wariant ~~1~~)

Załącznik nr 3

TAJNE

Egz nr .....
Nr ks. 03007 /ww.

zasięg rozpoznania rel z rubieży nr 2

zasięg rozpoznania rel z rubieży nr 1

Rubież zadania dnia dywizji

Rubież rozwinięcia nr 1

Rubież rozwinięcia nr 2

Wykonano w 200 egz
Egz nr 1-200 B.Tajna
Oprac. ptk DEBSKI

+

UGRUPOWANIE BATALIONU ROZPOZNANIA RADIOELEKTRONICZNEGO ARMII ORAZ ZASIĘGI ROZPOZNANIA

(wariant)

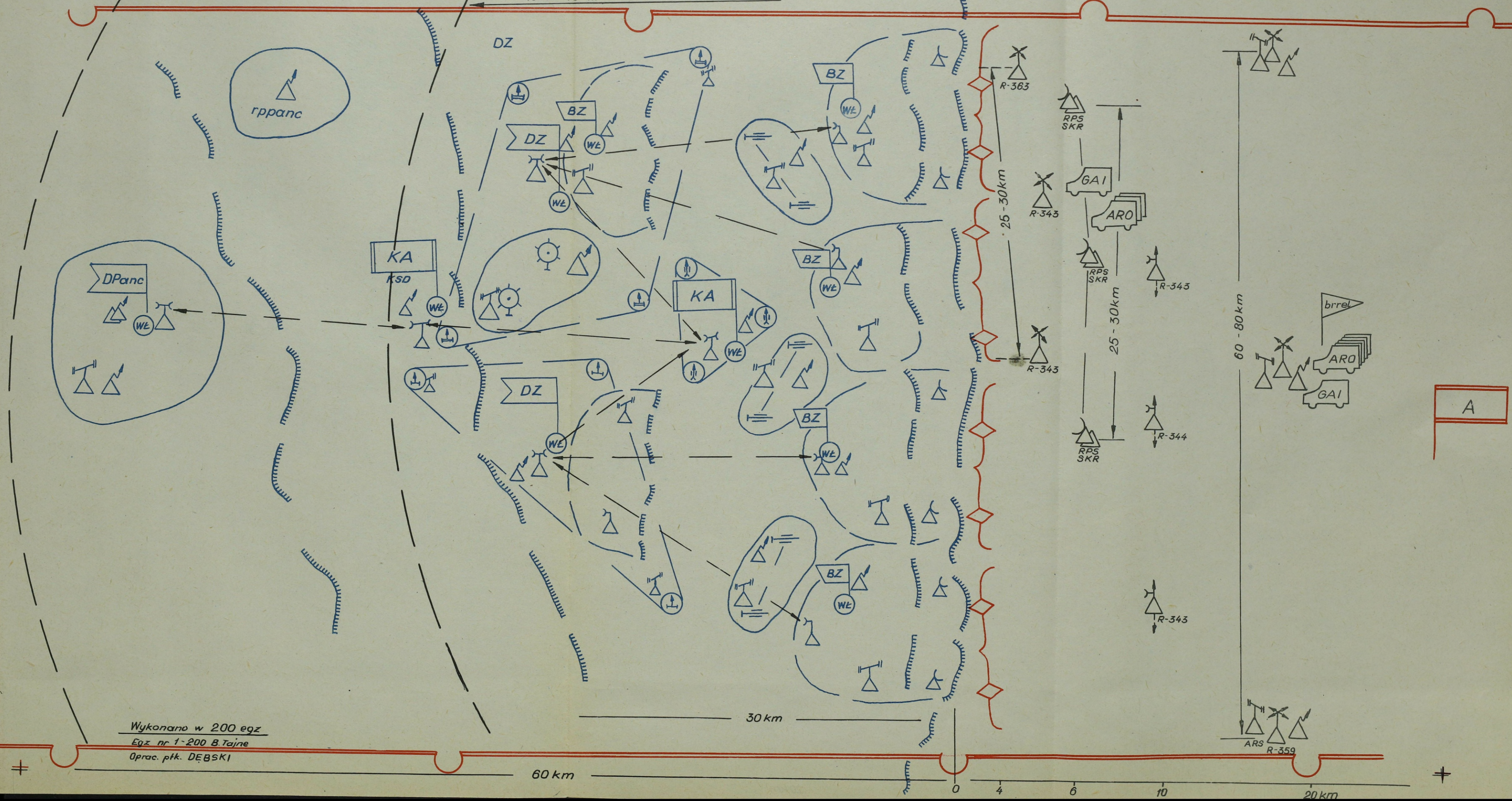
Załącznik nr 4

TAJNE

Egz nr .....
Nr ks. 03009/ww

Zasięg rozpoznania radiowego KF
do 60-80 km

Zasięg rozpoznania radiowego UKF i syst. r/lok.
do 30-40 km

Wykonano w 200 egz
Egz nr 1-200 B.Tajne
Oprac. ptk. DEBSKI

60 km

30 km

0 4 6 10 20 km

ORGANIZACJA ŁACZNOŚCI W SYSTEMIE ROZPOZNANIA RADIOELEKTRONICZNEGO ARMII
/wariant/

Załącznik nr 5

T A J N E

Egz. nr

Numer sieci lub kierunku radio.	Nazwa sieci lub kierunku radiowego	SD A /OR/	SD brzel	ELEMENTY UGRUPOWANIA												U w a g i	
				Posterunki namierzania				GAI UKF	Posterunki namierzania				Grupy r/lin		Posterunki SKR		
				1	2	3	4		1	2	3	4	1	2	1		2
Łączność z przełożonym																	
	Oś r/liniowa OR sztabu ... A															st. pośrednie	
1	Sieć radiowa OR sztabu ... A																
Łączność wewnętrzna ..... brzel																	
1	Sieć radiowa namierzania KF																
2	K/R podawania wyników z post. 1																
3	- " - - " - - " - 2																
4	- " - - " - - " - 3																
5	- " - - " - - " - 4																
6	S/R współdziałania ARS-3M																
7	Sieć radiowa namierzania UKF																
8	Sieć radiotelefoniczna RPS-5																
9	S/R z grupą stacji r/lin.																
10	S/R z posterunkami SKR-1																
11	K/R współdziałania SKR-1																
12	Częstotliwość dyż. odbioru															Rdst sąsiadów wzgl. innych elementów	

Odbito 200 egz.

Egz. nr 1-200 Bibl. tajna

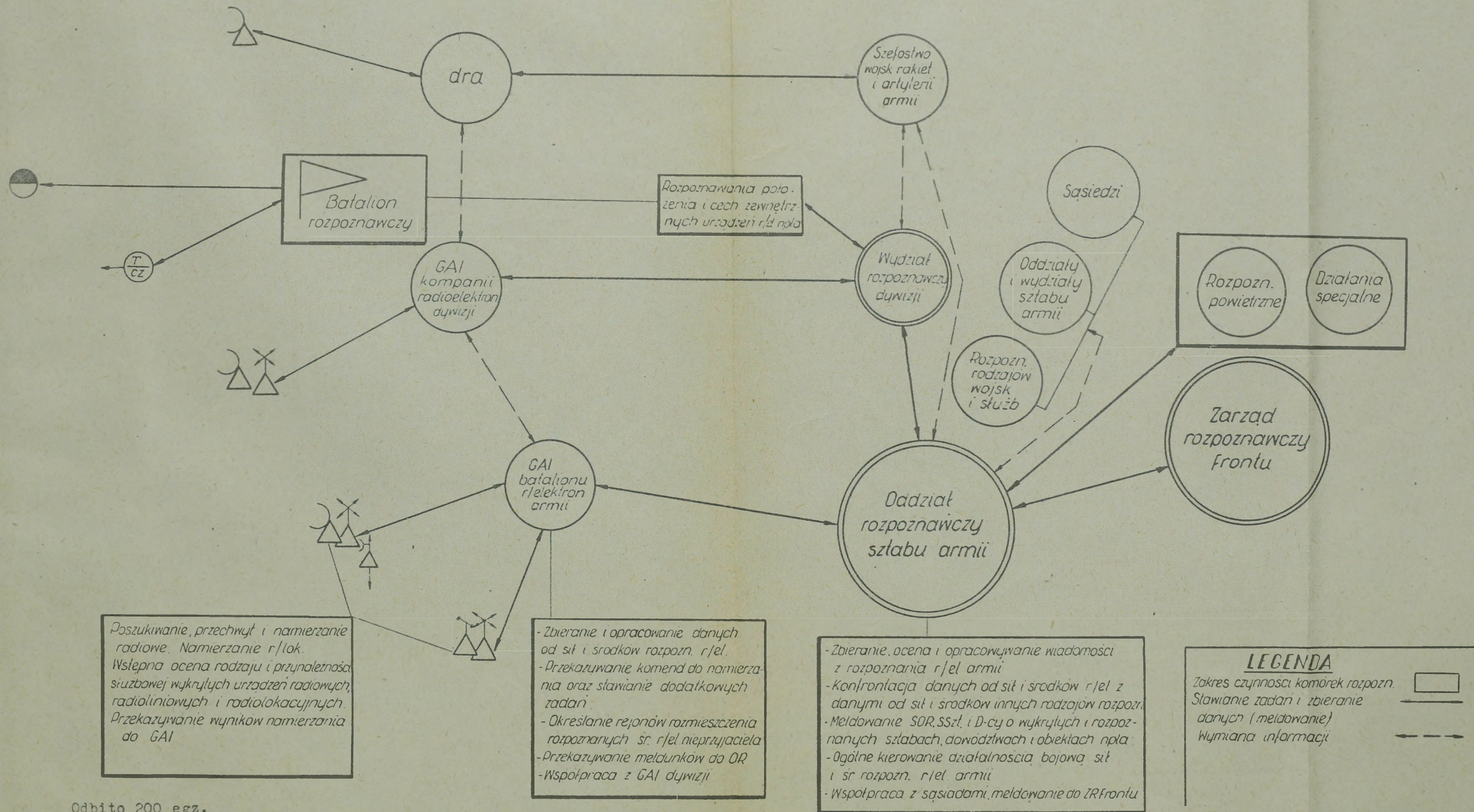
Wyk.

Druk.

Nr. ks. 03010/WW

Lp	Wykorzystano przy elementach ugrupow.	Sprzęt					Uwagi
		RWL-1	R-405	R-118	R-105	ARO K-12	
1	Stan	1	4	10	5	1	
2	SD ... brzel /GAI/	1	-	2	1	1	
3	SD krrel UKF /GAI/	-	1	1	2	-	
4	Posterunki nam. KF	-	-	7	-	-	
5	Grupy rozpozn. r/lin.	-	-	-	2	-	
6	Razem	1	1	10	5	1	
7	W odwodzie	-	3	-	-	-	

OBIEG INFORMACJI W SYSTEMIE ROZPOZNANIA RADIOELEKTRONICZNEGO /DYWIZJI I ARMII/

Odbito 200 egz.
Egz.nr. 1-200 Bibl.tajna
Wyk. płk DEBSKI
Nr.ks.03011/WW

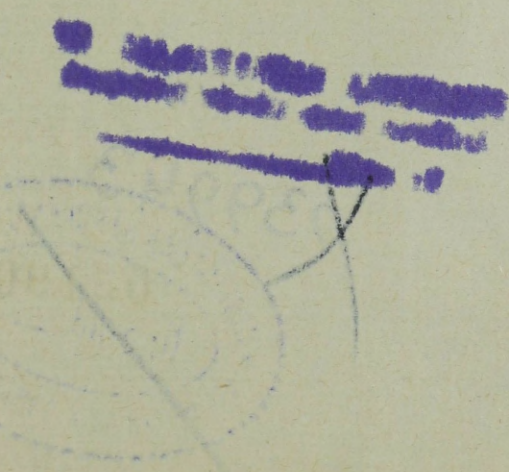

CHARAKTERYSTYKA I DANE TAKTYCZNO-TECHNICZNE URZĄDZEŃ ROZPOZNANIA RADIOELEKTRONICZNEGO
DYWIZJI I ARMII

Lp.	Nazwa	Krótką charakterystyka	Zakres w MHz	Zasięg w km	Obsługa	Rozwijanie	Czas Związania	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	R-363	a/ <u>NAMIERNIKI RADIOWE</u> Namiernik ultrakrótkofalowy znajduje się w wyposażeniu krrel dywizji i brrel armii. Jest zainstalowany na samochodzie ZIL-157.	20-100	30-40	4 ludzi	około 10	około 10	Zasilanie prądem zmiennym 220 V lub akumul.
2	R-359	Namiernik krótkofalowy. Jest w wyposażeniu jednostek rozpoznania r/el.armii i frontu. Zainstalowany na dwóch samochodach ZIL-157. Posiada dwa rodzaje anten /ramowy i masztowy/	1,5- 25,5	30-43 ~~60-80~~	9 ludzi	20-30 2-3 g.	30-40 3-4 g.	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	R-343	b/ STACJE ROZPOZNANIA ŁACZNOŚCI RADIOLINIOWEJ Znajduje się w wyposażeniu jednostek rozpoznania r/el. armii i frontu. Jest przeznaczona do poszukiwania, wykrywania i przechwyty sygnałów radioliniowych. Umożliwia jednoczesne przechwytywanie w 8-12 kanałach radiolinowych. Jest zainstalowana na dwóch samochodach ciężarowych. Posiada dwa zestawy anten masztowych /4x18 m i 2x3 m/	40-670	do 40 50-30	9 ludzi	około 1,5 4-5 g.	około 1 g. 3-4 g.	Zasilana prądem zm. z agregatów lub z sieci 220 V
1	NRS-1	c/ STACJE ROZPOZNANIA RADIOLOKACYJNEGO Jest przeznaczona do wykrywania i rozpoznawania stacji radiolokacyjnych /obserwacji pola walki i artyleryjskich/. Zainstalowana na czterech samochodach. GAZ-69. Występuje w krrel dywizji i dar armii	2500-16600	do 60	16 ludzi	15'	15'	Komplet składający się z trzech radarów i urządzenia dowódcy
2	RPS-5	Przeznaczona do rozpoznawania urządzeń r/lokacyjnych jednostek raketowych i artyleryjskich oraz systemów bliskiej nawigacji npla. Wykorzystywana w jednostkach rozpozn. r/el. armii i frontu. Zamontowana na samochodach. GAZ-66 i przyczeple GAZ-7043	500-9940	ok. 60	4 ludzi	90'	25'	Ma być wprowadzona do krrel dywizji

1	2	3	4	5	6	7	8	9
3	SKR-1	Przeznaczona do wykrywania i analizy sygnałów stacji radiolokacyjnych. Wykorzystywana w jednostkach rozpoznania r/el. armii i frontu, zainstalowana na jednym samochodzie	60-1000	60-80	5 ludzi	15	10-15	
4	ARS-3M	Jest wykorzystywana do rozpoznawania urządzeń r/lok. /powietrznych/ npla. Występuje w jednostkach rozpoznania r/el.armii. Zainstalowana na dwóch samochodach ciężarowych.	100-1000	60-90	4-6 ludzi	3-4 g	ok. 4 g	Ma być zastąpiona inną st. r/lok.

d/ APARATOWNIE RADIOODBIORCZE

1/ ARD K-2 zamontowana jest na samochodzie STAR-660. Wykorzystywana na szczeblu armia, front. Posiada 5 stanowisk odbiorczych /4 dalekopisowe, 1 słuchowe/. Załoga 6 osób /bez pracy zmianowej/.

Wyposażenie: odbiorniki R-250 M - 4
odbiorniki R-311 - 1
magnetofon M-60 - 1
dalekopisy T-51 - 4
radiostacje R-105d - 1
pięć rodzajów anten

2/ ARO K-3 stosowana na szczeblu armia, front zamontowana na samochodzie STAR-660. Służy do przechwyty słuchowego w zakresie 1,5-25,5 MHz. Posiada 5 stanowisk odbiorczych. Załoga 6 osób /bez pracy zmianowej/.

Wyposażenie: odbiorniki radiowe R-250 M - 7
odbiorniki R-311 - 1
magnetofony M-64 - 5
radiostacja R-105 d - 1
pięć rodzajów anten

3/ ARO KU-4 stosowana na szczeblu dywizja, armia. Zamontowana na samochodzie STAR-660. Służy do przechwyty słuchowego /fon/. Załoga 5 osób. Posiada 5 stanowisk odbiorczych.

Wyposażenie: odbiornik KF R-1250 - 1
odbiornik UKF WU-21M - 4
odbiornik UP 3 M - 2
radiostacja R-105 d - 1
urządzenia antenowe

